

Montreālas Latviešu
Biedrības

ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

2000. GADA DECEMBRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

52. GADA GĀJUMS

NR. 12. (621.)

SAREŽĢĪTĀ PASAULE

Klāt Ziemsvētku laiks. Jau kopš novembra ir daudz svētku uguņu veikalos, māju logos un ielās. Šogad, šķiet, agrāk kā citus gadus. Sākušās visādas palīdzības akcijas trūcīgajiem, gan bērniem, gan pieaugušajiem. Žēlsirdīgā samarieša darbā iesaistās daudzi, arī mūsu draudzes un mēs paši, un ne jau tikai kristieši. Skan Ziemsvētku mūzika, gan koncertzālēs, gan tirgošanās vietās, gan mājās. Būs Ziemsvētku eglītes, gan pirms, gan pēc svētkiem. Un tad - dievkalpojumi. Sarunās ieviešas zīlējums - vai būs zaļi, vai sniegoti svētki. Sveicinām viens otru svētkos un Jaungadā. Tagad varam apsveikt visādos veidos, gan elektroniski, gan pa drāti, gan pa pastu. Varam paši gatavot savas apsveikumu kartiņas. Tikai ar to laika pakārtošanu tā grūtāk. Tomēr ir ļaudis, kas saviem sveicieniem pievieno lappusēm garus aizvadītā gadā piedzīvojumu stāstus, lai tādā veidā pavēstītu, kas viņu dzīvēs noticis jauns vai neparasts. Mums, latviešiem, šķiet, neatņemams ir pārdzīvojums, ko dod Ziemsvētku vakara vai dienas dievkalpojums. Bērniem - Ziemsvētku veciņa dāvanu maisi, kuņģus atvešam svētku priekšvakarā, nevis pirmās svētku dienas ritā, kā to ieradusi darīt kanadieši. Tādēļ ciniķi varētu apgalvot, ka neesam isti savas zemes pilsoņi... Un vēl ciniķi ir vardarbība, ar kādu novembrī nodarbojas daži dumpinieki, kas, protestējot pāragrai svētku reklāmai veikalos, sadauzīja svētku dekorācijas kāda lielveikalā... Vēlamies mieru, svētku izjūtu, bet ne vienmēr to saņemam. Un kāda ir svētku izjūta Svētajā zemē, kur vēl arvien notiek neželīga cīkstīšanās par politiskiem motīviem, kas ietekmē visu pasauli. Tā ir svētku medaļas negatīvā puse, bet tā lai nemazina pašu svētku nozīmi - Jēzus Kristus nākšanu pasaulē.

Iepriekšējā reizē pieskāramies dažādām vēlēšanām. Visas tās devušas savā veidā pārsteidzošus rezultātus, par kuriem varat lasīt citās šī numura slejās. Še tikai atkārtoti jāpiezīmē, ka demokrātijā viens no valsts pilsoņa svarīgākajiem pienākumiem ir piedalīties un balsot ik katrā nobalsojumā, kuņģā viņam ir tiesības, arī mūsu Latvijā. It sevišķi Kanādā, neviens nevar aizbildināties, ka viņam nav iespēju nodot savu balsi valsts parlamenta vēlēšanās. To var nodot pirms vēlēšanām īpašās dienās un vietās, pa pastu un pie balsošanas tiek pat tie, kam nav savas dzīves vietas, vai kas mit cietumos. Un, kā jau visās lietās, kuņģas pakārto cilvēks, vienmēr ir sava veida nekārtības, pārpratumi, bet galu galā pie rezultāta tiek. Ja vajadzīgs, pārskaita balsis, vai griežas pēc padoma pie tiesneša vai tiesām. Kad tas saņemts, tad jaunie un vecie darbinieki raugas, lai valsts darbs turpinātos un veidotos, neskatoties uz to, cik skarbas izrādījušās pirms vēlēšanu debātes. Un tā tas būs ASV, Kanādā un mūsu pašu LNAK. Visās redzam jau pazīstamas sejas, bet arī daudz jaunu. Tā nu notiek politiskā maiņa bez asins izliešanas, demokrātiskā ceļā un tauta tiek pie vadības, kādu tā pati ievēlējusi. Arī nepiedalīšanās vēlēšanās ir sava veida balsojums, kas ietekmē gala iznākumu. To visu izprast nebūt nav tik viegli. Te nu talkā grib nākt elektronika, internetā, mājas lapās utt. var atrast daudz informācijas, bet tomēr bieži vien visu izšķir cilvēks. Tā Kvebekā liberāļiem ir tik ļoti attīstīta sistēma, ko apskauž pārējo partiju pārstāvji. Proti, vesela darbinieku saime, kā, t. s., "skrējēji" no katra vēlēšanu iecirkņa piegādā centram to vēlēšanu vārdus, kas jau ir nobalsojuši. Nemitīgi notiek zvanišana tiem, kas pēc partijas darbinieku agrākas izpētes noskapoti liberāļiem par labu, lai tie aizstaigātu uz savu iecirkni un nodotu savu balsi. "Jūs taču mūs atbalstiet? Mums šobrīd ļoti svarīga Jūsu balss!" Reizi pa 4 gadiem, tas ir vērā liekams ieguldījums demokrātiskās sistēmas nodrošināšanai labad. Tas reizē

arī norāda, cik plašs ir darbs un darba lauks. Tas prasa situācijas izvērtējumu visu laiku, arī starp vēlēšanām un uzņēmīgus cilvēkus, kas gatavi ziedot savu laiku, lai pie teikšanas tiktu tie, kas, viņuprāt, pildīs savus pienākumus, aizstāvot vēlēšanu intereses. Tā Kanadas federālās vēlēšanās katrā vēlēšanu iecirknī darbojas desmitiem liberāļu partijas darbinieku un paši kandidāti nemitīgi cenšas tikties ar saviem vēlētajiem, jo tomēr personīgais kontakts dod it kā vairāk, kā tikai brošūras, kas iemestas pasta kastē. Var aprunāties un patērzēt. Un tam kandidātiem laiks ir jāatlicina. Un tad, protams, ļoti lielu lomu spēlē līdzekļi, kuņģu sagāde ir jautājums pats par sevi un prasa nemitīgu darbu. Tiek izdoti miljoni. Tā ASV kāds turīgs virs nokļuvis senātā, izdodot ap 60 miljonu dolāru savas personīgas naudas pāri tai, ko devusi demokrātu partija, un ticis ievēlēts! Ir ļaudis, kas par to šausminās. Ir likumi, kas cenšas ierobežot pieejamo līdzekļu robežas, bet reizē katrs politiskais ziedojums Kanādā kvalificējas ievērojamai nodokļu atlaidei! Valsts un provinču apjomā! Interesanti piezīmēt, ka pirmo reizi Kanadas latviešu saimē LNAK vēlēšanās varēja matīt mazliet no šejienes pieejas vēlēšanās. Vairāki saraksti tajās vienmēr ir bijuši, bet šoreiz tie bija mazliet (par pakāpi varētu strīdēties) politizēti. Un varbūt tieši tādēļ esam tikuši pie vispusīgāka LNAK padomes sastāva, kādu sākumā varējām paredzēt. Un tajā, patīkami atzīmēt, labi pārstāvēta ir Austrumkanada ārpus Toronto (no Rietumiem gan nav neviena deputāta; varbūt tādu varētu dot kāda no latviešu saimēm Edmontonā vai Vankuverā). Ceram, ka Jūs, lasītāji, būsiet uzvarējuši savā balsojumā! Un ja ne, tad sāciet jau rūpīgi gatavoties nākamajām vēlēšanām!

Milzīgu protestu virkni izraisījusi Kvebekas provinces vadības ierosinātais jaunu lielpilsētu izveidošanas projekts, kuņģa ietvaros Montrealas pilsētā ieskaitis visas tās priekšpilsētas un veidos citas, pielietojot tos pašus argumentus un taktiku. Montrealas megapilsētas izveidošana arvien bijusi patreizējā pilsētas galvas Borka (Bourque) sapnis un mērķis. Izstrādātais likumprojekts, ja to pieņems provinces pašpārvaldē (legislature), stāsies spēkā jau ar 2001. gada 1. janvāri, kad sāks darboties pārorganizēšanas komandas, kuņģas daudzi nevēlas laist savās mājās. Rezultātā pilsētu nosaukumu zaudēs daudz vēsturisku pilsētu, kas pastāvējušas pat vairāk kā 300 gadu, kā, piemēram, Lašina (Lachine), kuņģā atrodas arī Montrealas latviešu sabiedriskais centrs un kuņģam ir nopietna vēsturiska pieredze. Pret šo projektu ir gandrīz visi šo pilsētu galvas, domes un citi darbinieki. Pilsētu iedzīvotāji pulcējās protesta demonstrācijās, kuņģas prasa demokrātiskās tiesības pašiem noteikt savas tiesības un nākotni. Pilsētu domes izplata brošūras, līdzīgi vēlēšanu kampaņām sludina pretestību pret lielpilsētas temu reklāmās uz telefonu un citiem stabiem. Sludinās televīzijā, laikrakstos un radio. Citiem vārdiem, izdod prāvus līdzekļus, lai cīnītos pret šo apvienošanos lielpilsētā. Provinciālā valdība (pekiistu-suverēnistu partijas) ir pretējos ieskatos - uzskata, ka tādējādi tikšot taupīti līdzekļi un ka tās uzdevums esot rūpēties par visu labklājību. To apšaubā visu pilsētu galvas, un šoreiz ne tikai angļiski runājošo, bet arī franciski. Zinot, ka lielums sev līdz nes lielākas problēmas, še jāsauskata arī politiskie motīvējumi, kas dod provincei lielākas kontroles iespējas. Rādās, ka ar tik plašu protestu valdība nebija rēķinājusies. Pat opozīcijas vadītājs - liberālis Šarē (Charest) nostājies protestētāju pusē un sola, ka, ja nākamajās vēlēšanās tikšot ievēlēts un iegūšot vairākumu, lai veidotu valdību, šo likumu atsaukšot. Tā ir negaidīta nostāja, jo "nacionālos" jautājumos viņš arvien ir solidarizējies ar valdību. Premjers Bušārs (Bouchard) arvien teicis,

ka notiks vēl viens referendums par Kvebekas suverēnas valsts izveidošanu - tad, kad tam būšot pilnīgi sagatavota zeme. Daudziem šķiet, ka šis ir viens veids pie šīs zemes sagatavošanas papēmieniem. Pie tam ar maldinošu informāciju, kas tiek pausta valdības oficiālās reklāmās, proti, ka Čikāgā 3 miljonus iedzīvotāju pārvaldot viens pilsētas galva un 50 domes locekļi, kur patiesībā pilsētā un apkārtnē dzīvo 7 miljoni, ir 269 pilsētiņu vadītāji un 1730 domju locekļu, kamēr 1,8 milj. montrealiešus pārvaldot 28 pilsētu galvas un 256 domju locekļi. Un tas šiem ļaudīm derdzas. Tie uzskata, ka šis projekts nekalpo vispārējām sabiedrības vajadzībām. Zinot, ar kādām problēmām ir jācinās lielpilsētām, šķiet, viņiem ir sava taisnība.

Pavisam drausmīgu vēstures ainu Japānā atklāj tiesas izmeklēšana Tokijā, kur uzklausa lieciniekus un cenšas atklāt noziegumus, kas paveikti Japānas bioloģiskā pētniecības centrā Manžūrijā II pasaules kara laikā. Laboratorijās te sagatavotas visdažādākās bioloģiskās indes un tās pārbaudītas moku kambāros, kas bijuši izvietoti 6 kvadrātkilometru lielā armijas bazē. Notikuši citi eksperimenti laukos. Bojā gājuši tūkstoši, bet cietuši simtiem tūkstošu. Lai izpētītu to iedarbi uz dzīvīem cilvēkiem, tie operēti visdažādākos veidos bez anestēzijas. Apraksti par notikušo dzen drebuļus caur kauliem. Šis izdarības visu laiku noklusētas. Tajās piedalījušies redzami japāņi, kas nav tiesāti par kara noziedzīgiem un pēc kara ieņēmuši ievērojamus amatus. Izziņas stāsts ir daudz par gaļu, lai to visumā atreferētu, bet tas norāda, cik lielu ļaunumu var dot lēmumi, kas valsti un tās vadītājus attaisno valsts interešu, kas netiek apšaubītas, labad. Jāapbrīno to cietušo neatlaidība, kas šo bioloģiskā kara briesmonību atvērsi plašākai pasaulei. Protams, tas nevar palīdzēt tiem, kas aizgāja bojā. Tomēr - drikstam apšaubīt jeb kuŗu 'absolūto patiesību', kādu itin bieži pauž politiķi. dažādu interešu aizstāvji (ieskaitot žurnālistus), lasītāji un citi, pilnīgi vai vispār nezinot lietas apstākļus, kas rūpīgi paslēpti zem tepiķa, gan apzināti un dažkārt pat neapzināti. Agrāk vai vēlāk atklātībā, parasti, it sevišķi šodienas informācijas paplašināšanās laikmetā, nāk arī šo patiesību otrā puse. Un vienmēr būs arī noslēpumi, kas aiziet kapā līdz ar to nesēju aiziešanu no šīs pasaules dzīves.

Virsrakstā šoreiz likām vārdus - 'Sarežģītā pasaule', bet reizē tā tomēr ir arī skaista, kā to apliecina svētku laiks, kuŗā šobrīd ieejam. It sevišķi, ja to darām ar atvērtām sirdīm. □

PBLA BALVA PROF. DR. BENJAMIŅAM JĒGERAM

Kā ziņo PBLA valdes priekšsēdis Andrejs Ozoliņš, balva prof. Dr. Benjamiņam Jēgeram piešķirta par zinātnisko sniegumu latviešu valodniecībā, senās latviešu literatūras pētniecību un par kapitāldarbu 5 sējumos - *Latviešu trimdas izdevumu bibliografija*.

1915. g. 16. janvārī Jelgavā dzimušais Benjamiņš Jēgers pēc 2. Rīgas pilsētas ģimnazijas beigšanas ieguva mag. phil. gradu Latvijas Universitātes Filoloģijas un filozofijas fakultātēs ģermāņu nodaļā 1944. g. Līdztekus viņš studēja baltu filoloģiju. Cienīt un mīlēt latviešu valodu viņš lielā mērā mācījies no saviem izcilajiem skolotājiem - Jāņa Endzelīna un Edites Hauzenbergas-Šturmas. Padomju okupācijas priekšvakarā Jēgers kā bēglis devās uz Vāciju, kur iestājās Gētingenas universitātē, ko absolvēja 1949. g. ar doktora gradu baltu filoloģijā, somu-ugru valodās un sanskritā. Pēc nonākšanas ASV, 1951. g. Jēgers

turpināja studijas slavenajā Kolumbijas Universitātē Ņujorkā - šoreiz bibliotēku zinībās, iegūdam magistra gradu. Bibliotēkāra darbs Midleberijas kolledžā, vēlāk Jēla universitātē viņam negāja pie sirds, un, sākot ar 1963. g. līdz aiziešanai pensijā 1985. g., viņa algotais pamatdarbs kļuva ģermāņu filoloģijas profesūra vairākās ASV universitātēs Kentakijas un Ilinojas pavalstīs. Kā viesprofesors (1961-1962) viņš lasīja lekcijas un nodevās pētniecībai Lundas universitātē Zviedrijā.

No Benjamiņa Jēgera zinātniskā snieguma jāpiemin ar Krišjāņa Barona prēmiju apbalvotais saraksts par 16. un 17. gadsmiņa veclatviešu iespieddarbiem; profesora Jāņa Endzelīna darbu bibliografija; kopā ar amerikāņu baltoģologu Viljamu Šmalsteigu - Endzelīna Baltu valodas skaņas un formas angļiskojums.

Zinātniskus rakstus, galvenokārt par valodniecības un vecās latviešu literatūras jautājumiem, un recenzijas Jēgers publicējis gan latviešu izdevumos, gan arī veselā rindā starptautisku izdevumu.

Nopietna trimdas vēstures jautājumu izpēte nav iedomājama bez *Latviešu trimdas izdevumu bibliografijas* 5 masīvos sējumos (1968-1996), kas uzskatāmi atklāj latviešu grāmatniecības stāvokli trimdā.

BJ aprakstīti 11 250 tituli. No tiem 10 750 apraksta latviešu trimdas, pārējie cittautu apgādu izdevumus.

Pa daudzu zemju pilsētām un lauku novadiem izkaisītie bēgļi, tiklīdz apvienojās kaut nelielā grupa, raudzīja izdot savu laikrakstu, žurnālu vai vismaz biļetenu. No izdošanas vietu rādītājiem redzamas tās vietas, kur notikušas kaut minimālas aktivitātes latviešu grāmatniecībā.

Veicinātāja loma trimdas grāmatniecībā pirmajos piecos sešos gados bija daudzajām bēgļu nometnēm Rietumvācijā. Pēc "lielās izklišanas" četrdesmito gadu beigās un piecdesmito gadu sākumā dažādu publicējumu centri izveidojās Stokholmā, Čikāgā, Mineapolē, Toronto, Londonā un Kopenhāgenā.

Bez *Grāmatu drauga* un *Zelta ābeles*, kas bija pazīstami apgādi jau pirmskara gados, radās daudz jo daudzas izdevniecības, kuŗas darbojās ilgu gadus.

BJ aptveŗ visu trimdas grāmatniecības klāstu, sākot ar augstas kvalitātes literāriem un humanitāro zinātņu kapitāldarbiem, līdz dziesmu svētku un citu lielo sarīkojumu "vadoņiem", programmām (kultūras, rakstnieku, jaunatnes un citu "dienu", teātra izrāžu, dažādu kongresu utt.), organizāciju "ziņotājiem", mākslinieku izstāžu un pastmarku katalogiem un citiem sīkājiem tipogrāfiski iespīestiem izdevumiem.

Var droši pieņemt, ka trimdas vēsturē ieinteresēti ļaudis šķīrstīs visus 5 BJ sējumus kā aizraujošu nesenu pagātnei pietuvinātāju romānu. Un smaīdu izraisīs pat tās vietas, kur aprakstītos izdevumus Arveds Švābe būtu raksturojis kā 'grabažas'.

Šķīrstot BJ sējumus, saista B. Jēgera augstā pienākuma apziņa un viņa zinātniskā precizitāte darbā. Visi publicējumi aprakstīti tā, kā pirms padomju okupācijas darījusi Latvijas Valsts bibliotēka, un visas ziņas BJ aprakstītas pēc izdevuma paša, nepārņemot nevīnu ziņu nepārbaudītu.

Trimdas grāmatniecības dokumentēšanu Dr. Jēgers veica ar neatlaidību un sīkstumu tikai no maizes darba brīvajās stundās, bieži vien ziedojot pat atvaļinājumus un citas brīvas dienas. Un visu to bez jeb kādas atlīdzības. Šajā milzu darbā viņš ieguldīja gadus, enerģiju un veselību, un bieži vien arī personiskus līdzekļus.

Lai gan 1973. g. par pirmajiem 2 BJ sējumiem B. Jēgers saņēma PBLA Kultūras fonda Goda balvu humanitārajās zinībās, kopumā trimdas lielās organizācijas nav bijušas pārāk izšķērdīgas ar atzinību (tāpat kā ar līdzek-

liem), šķiet, neizprazdamas BJ lielo nozīmīgumu. Zinātņu akadēmija Latvijā ir ievēlējusi Benjamiņu Jēgeru savā sastāvā kā ārzemju locekli, bet 1997. g. B. Jēgers apbalvots ar V šķiras Triju Zvaigžņu ordeni. Pirms vairākiem gadiem saņēmis Ērika Raistera Piemiņas fonda balvu.

Nopietna trimdas vēstures jautājumu izpēte nav iedomājama bez BJ - šis lieliskās rokas grāmatas ne tikai bibliotēkām, bet arī zinātniekiem, rakstniekiem un organizāciju vadītājiem. Visiem, kam ir interese par latviešu iespiesto vārdu, par sabiedrisko un kultūras dzīvi, par nacionālpolitisko darbību ārpus Latvijas. Tas, ka norādījumi un informācija ir arī angļu valodā, turklāt nevainojamā, padara BJ starptautiski viegli izmantojamu un lietojamu.

Sirmais profesors par savu pašizliedzīgi veikto zinātnisko darbu, īpaši par brīnišķīgās apsēstības rezultātā radušos un tautai veltīto nenovērtējamo dārgumu, t. i., saziem monumentālajiem pieciem sējumiem, kas neapšaubāmi dod vislabāko un vispaliekamāko liecību par latviešu sabiedrisko un kultūras darbību trimdā, ir pelnījis iespējami visaugstākos apbalvojumus.

Latviešu trimdas bibliogrāfijas nozīmi, diemžēl, pārāk daudzi vēl nav izpratuši, neapzinādamies, ka vai "vienīgi bibliogrāfija būs tā, kas vēl paaudžu paaudzēs liecinās par viņu darbu latviešu trimdas kultūras laukā tad, kad visas citas pēdas par viņu darbu un nereti darbi paši jau sen būs pagaisuši" (B. Jēgers). □

Rolfs Ekmanis

PBLA KULTŪRAS FONDA APBALVOJUMI 2000. GADĀ

Godā balvas:

Ingrīdai Viksnai Kanadā par dzeju krājumu *Kad jāsadeg* un par ilggadējo atbildīgās redaktora darbu laikrakstā *Latvija Amerikā* (Rakstniecības nozarē).

Kārlim Draviņam (+) (1901-1991) par mūža darbu, sakopojot grāmatā *Kurzemē aizgājušos laikos* liecības un aprakstus par ikdienas dzīvi Ziemeļkurzemē (Humanitāro un sociālo zinātņu nozarē).

Diriģentam **Alfredam Strombergam** Kanadā par ilggadējo un izcilo latviešu komponistu simfonisko darbu atskaņošanu (Mūzikas nozarē).

Māksliniekam **Elmāram Dambergam** Kanadā par ilggadējo un sekmīgu latviešu dzīves Latvijā un trimdā attēlošanu karikatūrās un par par gleznu "Rudenīga pēcpusdiena" (Tēlotājas mākslas nozarē).

Godā diplomu:

Architektam **Eiženam Janišam** Kanadā par grāmatu *Dzīve - māksla - arhitektūra* (Rakstniecības nozarē).

Diriģentam **Anrejam Jansonam** ASV par diviem izciliem latviešu mūzikas kompaktdiskiem - "Christmas in Latvia" un "Christmas by the Amber Sea" (Mūzikas nozarē).

Ojāram Cellem ASV par izciliem rakstiem presē, apskatot un izvērtējot laikmetīgas politiskās un saimnieciskās norises Latvijā (Preses nozarē).

Kr. Barona prēmija:

Andreja Urdzem Vācijā par grāmatām, rakstiem presē un priekšlasījumiem vācu publikai par Latviju un Baltijas valstu politisko un kultūralo attīstību (Humanitāro un sociālo zinātņu nozarē).

Atzinības raksti:

Čellistam **Ingum Nārunam** ASV par ilggadējo un augstvērtīgu latviešu komponistu kamerģitāras atskaņošanu (Mūzikas nozarē).

Diriģentei **Vizmai Maksīpai** Kanadā par teicamām sekmēm koru vadīšanā un Kanadas dziesmu svētku rīkošanā (Mūzikas nozarē).

Zelmai Ozolai Kanadā par ilggadēju un veiksmīgu darbu trimdas skolā, audzinot jaunatni un sagatavojot jaunos latviešu skolotājus (Paidagoģijas nozarē).

GANĀ RAKSTS

2000. gada Kristus piedzimšanas svētkos, ievadot anno Domini 2001

"Kristū ir visas gudrības." 2001. g. Brāļu draudzes lozungs - Pavila vēstulē Kolosiešiem 2

Mīļās māsas, mīļie brāļi Kristū!

Gadu mija ir izvērtēšanas laiks: Cik bagāti mēs esam? Kas un cik daudz mums pieder? Gadu mija saistās ar bilanci kā draudžu priekšniekiem un kasieņiem, tā arī ik katrai privātai personai. Lidzīga garīga rakstura bilance mums var palīdzēt apzināties mūsu iespējas, mudināt mūs uz pateicību un iedrošināt istenot nākotnes nodomus.

Ziemsvētki norāda uz mūsu vislielāko bagātību: uz pašu Jēzu Kristu, ko Dievs dāvājis mums. Apustulis Pāvils aicina saredzēt, ka Kristus visas gudrības un atziņas bagātības sevī tver "apslēptas", jo Kristus ir Dieva noslēpums. Ar vārdu "noslēpums" saistās kas vairāk nekā Adventa laikā pazīstamā brīnišķī noslēpumainā vēl nezināmo dāvanu sagaidīšanas noskaņa. Lielie dzīves noslēpumi nav uzmināmi. Jo vairāk tos iepazīstam, jo dziļāki un saistošāki, lielāki un varenāki tie kļūst. Pasaules izplatījums, pats cilvēks, mīlestība - tie savā būtībā ir noslēpumi. Vārds "noslēpumi" - "mysteria" - ir sensenais nosaukums sakramentiem, kristībām un dievgaldam. Dieva klātbūtnei mūsu dzīvē.

Kristū mums ir dāvāts Dieva klātbūtnes noslēpums, jeb "Dieva valstības noslēpums" (Mk. 4, 11). Ar to iezīmējas mūsu Baznīcas darba lielā atbildība. Paldies visām draudzēm un visiem ordinētiem un neordinētiem mūsu Baznīcas locekļiem, kas arī aizvadītajā gadā ir dzīvojuši iz šī noslēpuma spēka un tam ar lielu atdevi kalpojuši: Vārdam, Sakramentam un Dieva valstībai mūsu vidū.

Apveltīti ar šo lielo bagātību, mēs droši varam raudzīties nākotnē. Lai kas mums arī nenotiktu, kādi tumši vai gaiši apvāršņi pavērtos, mēs arvien paliksim atziņu lokā, kuŗu kopsaucējs un atslēga ir mūsu Kunga ziņā. Šī ticība dol lielāku drošību nekā visi nākotnes zilējumi Latvijai, mūsu evaņģēliski luteriskai Baznīcai un katram no mums. Šī ticība lai dara mūs mierīgus, priecīgus, apņēmīgus un gudrus jau laicīgās zinībās, ikkatram solim preti mūžībai.

Apustulis Pāvils turpina (Jol. 2,5): "Kaut gan es miesīgi esmu tālu, tomēr garā es esmu pie jums un ar prieku redzu, kādā vienotībā un kādā spēkā jūs stāvat ticībā uz Kristu." Pateicībā par mūsu kopību Jēzū Kristū un par daudzām arī aizvadītajā gadā no jums saņemtām un izjustām kopības zīmēm, jūs no sirds sveicinot un Dieva svētību vēlot jums visiem un ikkatram no jums.

Jūsu,

+ **Elmārs Ernsts Rozītis,**
archibīskaps

LNAK VĒLĒŠANAS KANADĀ

LNAK padomes vēlēšanu komisija ziņo, ka 2000. g. 28. novembrī noslēdzās LNAK XVIII padomes vēlēšanas ar šādu iznākumu:

(Redakcijas piezīme: lai taupītu telpu, iekavās ievietojam XVII padomes vēlēšanās iegūto vietu un balsu skaitu salīdzinājumam; (-) nozīmē, ka kandidāts šajās vēlēšanās nekandidēja.)

Ievēlēti sekojoši 40 padomes locekļi:

1. Dreifelds, Juris	839 b. (-)
2. Mežaks, Jānis	829 b. (-)
3. Vāgners Valdis	767 b. (1./987 b.)
4. Kuze, Dace	755 b. (-)
5. Bulte, Sarmīte	747 b. (10./834 b.)
6. Celms, Arveds A.	735 b. (7./894 b.)
7. Miniāte, Elma	732 b. (2./956 b.)
8. Plūdons, Varimants	728 b. (6./901 b.)
9. Fogeļe-Vīksna, I.	712 b. (-)
10. Puisāns, Tadeušs	706 b. (-)
11. Kristbergs, Fritz T.	686 b. (-)
12. Kronbergs, Tāivaldis	684 b. (5./901 b.)
13. Upeslācis, Alberts	678 b. (3./918 b.)
14. Purva, Inta	654 b. (15./783 b.)
15. Langins, Jānis	652 b. (26./701 b.)
16. Zariņš, Viesturs	634 b. (4./915 b.)
17. Tannis, Egils	608 b. (-)
18. Budrēvics, Aleksandrs	603 b. (14./788 b.)
19. Brauns, Pēteris	598 b. (11./831 b.)
20. Zariņa, Kornēlija L.	590 b. (18./758 b.)
21. Zaķis, Auseklis	584 b. (-)
22. Purvs, Imants	582 b. (-)
23. Jansons, Harijs	577 b. (13./798 b.)
24. Dzenis, Ēriks	574 b. (-)
25. Lūsis, Jānis	571 b. (27./692 b.)
26. Kalupnieks, Arvīds	566 b. (-)
27. Bārs, Jānis	565 b. (19./749 b.)
28. Logins Bruno	541 b. (25./721 b.)
29. Zichmanis, Klāvs	537 b. (29./691 b.)
30. Steprāns, Juris	524 b. (20./746 b.)
31. Štaučers, Mārtiņš	519 b. (12./831 b.)
32. Svilans, Miķelis	512 b. (-)
33. Miezītis, Zigurds	512 b. (-)
34. Sausiņš, Mārtiņš	511 b. (-)
35. Briedis, Jānis	503 b. (30./689 b.)
36. Vāgners, Agra	496 b. (-)
37. Šubiņš, Gunārs	485 b. (31./656 b.)
38. Breikša, Ilga M.	484 b. (-)
39. Kalns, Alfons	465 b. (-)
40. Mileiko, Vilis	457 b. (-)

Kandidātos paliek 18:

41. Klaiše, Roberts	451 b. (34./609 b.)
42. Krūmiņa, Gunta	449 b. (38./508 b.)
43. Bickis, Uģis	441 b. (-)
44. Pūliņš, Māris	437 b. (-)
45. Turķis, Visvaldis	426 b. (-)
46. Smiltnieks, Arnolds	420 b. (-)
47. Forstmane, Alīde	420 b. (-)
48. Bērziņa, Dzidra	416 b. (-)
49. Liepiņš, Guntis	405 b. (-)
50. Strīpnieks, Mārtiņš	372 b. (-)
51. Dāboliņš, Vilis	359 b. (-)
52. Bilinskis, Jānis	350 b. (-)
53. Lote, Uldis R.	338 b. (-)
54. Ivsiņa, Anete	327 b. (-)
55. Vasarājs, Staņislavs	303 b. (-)
56. Vanka, Silvija	276 b. (42./343 b.)
57. Demandts, Dāgs	260 b. (-)
58. Magons, Imants	212 b. (-)

Kopā nodotas 31.167 b.

LNAK vēlēšanu instrukcijas paredz, ka 10 dienu laikā no laikrakstā publicētā datuma, ievēlētie var iesniegt Vēlē-

šanu komisijai sūdzības par vēlēšanu komisijas rīcību, vēlēšanu gaitu vai balsu skaitīšanu.

Komisija sūdzības izskata 3 dienu laikā un savu lēmumu rakstiski paziņo sūdzības iesniedzējam.

Pārsūdzība par Vēlēšanu komisijas lēmumu iesniedzama LNAK valdei 14 dienu laikā no Vēlēšanu komisijas lēmuma saņemšanas.

Imants Balodis,
LNAK Vēlēšanu komisijas priekšsēdis

Piezīmes par vēlēšanu gaitu: bija izsūtītas 6345 (iepr. reizē - 7000); atpakaļ saņemtas 1508 (1326 pa pastu, vēlēšanu urnā 18. nov. Toronto - 182) { iepr. reizē - 1477 - 31 vairāk kā i. v.}. No tām nederīgas 198 (nesamaksāta dalības maksa - 99, identitātes lapiņas (zaļās) trūkums - 49, sabojātas - 3, atgrieztas nepareizas adreses dēļ - 47). Līdz ar to derīgas 1310 balsis (iepr. - 1424), kas ir 20,6% no izsūtītajām. Dalības maksās un ziedojumos ienākuši \$ 8895, kas ir ievērojama summa.

Komentāri:

Derīgo balsu skaits samazinājies par 114 vai 7,1%. Augstākais atsevišķa uzvarētāja, kandidējot pirmo reizi, balsu skaits - 839 (i. v. - 987 vai 69% vēl. b.), resp., par to nodotas 64% vēlētoju balsis; zemākais, lai ievēlētu - 457 (i. v. - 487 vai 33% vēl. b.), resp., nodotas 35% vēlētoju balsis. Šķiet, ka vēlētoji bijuši uzmanīgi savu kandidātu izvēlē un maz ietekmējušies no vēlēšanu propagandas. Lai kāds tiktu padomē ievēlēts, viņam/ai ir jāsaņem katra trešā balsotāja balss un jābūt plašāk pazīstamam aiz savu līdzstrādnieku, organizācijas un paziņu loka.

Šajās vēlēšanās vairs nekandidēja 17 iepriekšējās padomes locekļi, tādēļ tikpat daudz ienāk padomē no jauna (i. v. - 10), jo no līdzšinējiem atkārtoti ievēlēti 23 vai 57,5% (i. v. 30 vai 75%). No pēdējiem 17 balsu skaits un ierindošānās kārtība slidējusi uz leju, 5 - cēlusies, bet 1 atrodas tajā pašā vietā. 3 no 17. padomes locekļiem palikuši kandidātos. Ievēlēti 22 (19) pensionāri un 18 (20) vidējās paaudzes pārstāvji. 17. padomē bija 1 jaunākās paaudzes deputāts (0). No demogrāfiskā viedokļa sastāvs nosliecies uz vecuma pusi, ko priekšvēlēšanu komentāros paredzējām. No Apvienotā saraksta ievēlēti 26 (no 38 vai 68,4%), no Neatkarīgā - 14 (no 20 vai 70%). Jāpiezīmē, ka vairāki kandidātu saraksti arvien LNAK padomes vēlēšanās vienmēr ir bijuši. Ja būtu tikai viens Apv. saraksts, tad šoreiz nebūtu pieticis vajadzīgo deputātu un vēlēšanas vispār nebūtu bijusi vajadzīga noturēt. Vairāki saraksti dod iespēju kandidēt arī tiem, kuņus viena saraksta vadība savējā nevēlas redzēt jeb neuzaicina. Atsevišķa kandidāta nominācija ir nepraktiska, jo prasa 15 atbalstītāju parakstus (tie nevar būt citu atbalstītāji). Ievēlētas 8 sievietes (8 - visas kandidātes), šoreiz kandidātos paliekot 5 (virieši - 13). Pieaudzis ārpus Toronto deputātu skaits - 12 (9), kamēr montrealiešu samazinājies par 3 uz 1 (4). Lai ievēlētu kādu "tālienes" kandidātu, tam ir jābūt pazīstamam Toronto, lai saņemtu pietiekami balsu.

Ievēlēto deputātu skaitu papildinās organizāciju deleģētie pārstāvji, kādu varētu būt ap 25, kaut arī šeit vērojams dilums, jo mazinās to vienību skaits, kas var uzrādīt 40 LNAK dalībniekus savā vidū. Daļa no šīs padomes kandidātiem nonāks tajā šādā veidā.

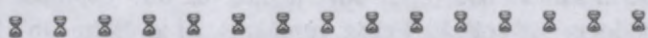
Katram šo rezultātu vērtētājiem būs savs ieskats, kas vēlēšanās noticis un kas tajās būtu grozāms, lai iznākums būtu citādāks, ja nepieciešams. Pārmaiņas 18. padomes darbā varbūt izsauks jaunie deputāti, ja tie tiešām nāks ar jaunām idejām un priekšlikumiem, citādi mēs varētu teikt, ka, lai gan interesants, vēlēšanu iznākums maz ko ir mainījis, būtībā ieturējis līdzšinējo status quo.

Jaunajai padomei būs jāievēl jauns prezidijs visiem 4 gadiem. Te ir iespējamas pārmaiņas, kas varētu būt nozīmīgas, jo prezidija loma ir nenoliedzama LNAK darbības veidošanā, ja tas to vēlas un negrib būt tikai sesiju vadītājs. Protams, tā vēlēs arī valdes priekšsēdi un valdi, revīzijas komisiju un citas amatpersonas nākamajam darbības gadam. Ari te ir iespējamas pārmaiņas sakarā ar sastāva maiņu. Vai tās nāks, to rādis 18. padomes sesija, kuŗai pēc noteikumiem būtu jānotiek 2001. g. aprīļa sākumā. Iespējas pastāv.

LNAK pastāvēšana ir nodrošināta nākamajiem 4 gadiem. Daudz kas, kas šobrīd vēl ir rakstīts zvaigznēs, būs atkarīgs no jaunā padomes sastāva darba un iecietības gribas.

Nav šaubu, ka mums būs jāstrādā, lai apvienība pastāvētu, jo Kanadas latviešu sabiedrībai tā, šķiet, tomēr vēl ir vajadzīga, kaut gan interese par to tajā ir ļoti zema. Vai ir iespējams to paaugstināt, tas ir debatējams jautājums.

Jācer, ka visi ievēlētie padomes locekļi pildīs savus pienākumus, kuŗus ir uzņēmušies. Gan piedaloties sesijās, gan uzņemoties pienākumus, ja padome, prezidijs un valde tādus tiem uzticētu. Citādi mēs būsīm turpat, kur līdz šim, un šī aina nav sevišķi rožaina. □

SENLATVIEŠU PĒDĀS

Jaunajā gadsimtā, Rietumu pasaulē ir neapraķstāmas iespējas baudīt, piedzīvot un pārdzīvot pat vēsturiskus notikumus, ja tie ietilpst cilvēka vēlmes, sapņu vai fantāzijas lokā. Izveidotais transporta tīkls dod iespēju nokļūt gandrīz jebkuŗā zemes stūrī. Tehnika un sazināšanās iespējas ir pavērušas durvis uz informāciju un zināšanām gandrīz katram, kā jeb kad cilvēces vēsturē. Pagājušā gadsimtā, ja kāds aizceļoja uz citu kontinentu, vai apceļoja zemes lodi, tas bija izņēmuma gadījums. Tas prasīja daudz līdzekļu, vai neapbrēķināmu laiku un risku iepretim politiskai stabilitātei, dabas katastrofām un slimību draudiem. Šodienas pasaule ir došāka, bet nenoliedzami pastāv risks kā tāds, par cik mēs vēlamies attālināties no civilizētas pasaules ierastām ērtībām un apzinātām cilvēku tiesībām? Par cik mēs vēlamies redzēt civilizācijas un tautas, kuŗas vēl nav skartas un pārveidotas no Rietumu ietekmes? Par cik mēs uzdrošināties tikties ar cilvēkiem, kuŗu uzskati un dzīves veids mums būs sveši? Maz vietu palikušas, kur moderno laiku cilvēks nebūtu spēris savu soli un, tomēr, maz ir tādu rietumnieku, kas spēj izprast tos, kas nedzīvo Rietumu pasaulē, jo nav staigājuši cilvēku pēdās citās pasaules malā, viņu zābakos un vizēs.

Nav daudz jāpūlas, lai drošinātu svešu zemju ceļotājus un avantūristus. Mums ir iespēja apzināt un mazināt pārsteigumus jeb kuŗā pasaules malā. Ir ceļojumu aģentūras, kas spēj izgādāt transportu un ceļojumu detaļas līdz pēdējam sikumam. Ir konsulāti pa visu pasauli, kas rūpējas par ceļotāju un tūrisma tirgu, kas spēj raksturot arī politisko stāvokli. Ir bezmaksas *Internet* tīkls ar neskaitāmiem avotiem, kas atbild uz jautājumiem par jeb kuŗu valsti, par klimatu, apģērbu, veselības drošību, vietējām paražām un pieklājības normām.

Latviešu pēdas

Vēsturiskā skatījumā Latvijas valsts mūžs ir īss. Turpreti latviešu tauta, lai gan nesaliedēta, savu identitāti parāda vairāku tūkstošu gadu cilvēces vēstures atmiņā. Vēl 18. gadsimtenī, valsts un tauta nebija saprotami kā apvienojami jēdzieni. Senlatvieši atstāja savas pēdas pa *Dzintara ceļu*, kas dod liecību par Baltijas jūras piekrastes iedzīvotājiem tālu citos kontinentos. 17. gadsimtenī Kurzemes hercogiste ar saviem kuŗa un tirdzniecības kuģiem atstāj latviešu vārda pēdas Āfrikā, Indijā un Amerikas kontinen-

tā. Jaunlaiku vēsturē, 1933. gadā Herberts Cukurs ar savu lidojumu no Latvijas uz Gambiju atdzīvina latviešos Kurzemes hercoga vēsturi par kādreizējo koloniju Gambijā (*Mans lidojums uz Gambiju*, Herberts Cukurs, Armijas spiestuve, 1934. g.).

Kurzemes hercogiste, vēstures ieskats

1562. gadā Livonijā beidzās vācu bruņinieku valdīšanas laiks un Māras zeme izbeidz pastāvēt. Livonijas ordeņa mestrs Gothards Ketlers tanī gadā izsludināja sevi par hercogu Kurzemē un Zemgalē. Trīs gadus vēlāk Polijas karalis Sigismunds II apstiprināja šo izkārtojumu.

Hercogs Gothards valdīja no 1562. līdz 1587. gadam un viņa dēli Fridrihs un Vilhelms līdz 1642. g. Hercoga Fridriha mantinieks, dēls Jēkabs, kas dzimis 1610. gadā, Kuldīgā, valda kā Kurzemes hercogs no 1642. līdz 1681. gadam. Šie ir Kurzemes hercogistes ziedu laiki, kad Kurzemē uzplaukst kultūra un Kurzemes hercogiste ieiet Eiropas valstu ievēribas lokā. Hercogs Jēkabs kā spējīgs un tālredzīgs valdnieks uzbūvē ostas, kuģniecību, darbnīcas un rūpnīcas, ražo jēlvielas un pārstrādā tās precēs toreizējam pasaules tirgum. Kurzemes preces un izstrādājumi iekaŗo Eiropas tirgu, un pati Kurzeme saņem siltzemju raţojumus tieši, bez starpniekiem. Hercogs Jēkabs uzskata tirdzniecību par valsts pamatu un līdz ar to iegūst saimniecisku neatkarību. Hercogs piekopa merkantilismu un līdz ar to viņam bija jā rūpējas par kolonijām, lai nodrošinātu siltzemju raţojumus un izejvielas. Šajos raţīgajos gados ar hercoga labvēlību daudz amatnieku un meistarū ieguva savu brīvību, bet atsvarā, daudziem tika paaugstinātas klaušas. Savā tirdzniecības sasnieguma augstākajā punktā, Hercogam Jēkabam ir 64 apbruņoti kuģi ar 2,139 lielgabaliem; 36 neapbruņoti kuŗa kuģi un 65 tirdzniecības preču kuģi.

1651. gadā hercogs Jēkabs nopirka Sv. Andreja salu Gambijas upē no Gambijas valdnieka Kumbo, kur tika uzcelts Jēkaba forts. 1654. g. viņš nopērk Tobāgo salu, Dienvidamerikas piekrastē no angļu grāfa Vorvika (Warwick). Šajos ziedu laikos Kurzeme bija kļuvusi par Baltijas jūras apgabala raţojumu un preču lētāko tranzittirgus vietu. Hercogs to spēja veikt, jo ārpus Kurzemē raţotām precēm viņam piederēja šīs kolonijas Āfrikā un Amerikā. Hercoga Jēkaba moto bija paraugs visiem, "kas nebaidās no liela darba un ar to saistītām varbūtējām briesmām, turpreti apkaunoti paliek tie, kas veltīgas kritikas un pārmērigas drošības meklēšanas dēļ neko nekad nesasniedz un kuŗi atzīst tikai stiprāko tiesības uz darbu un panākumiem".

"Tajos laikos visi eiropieši tropiskās un subtropiskās Amerikas zemēs turēja nēģeŗu vergus, kuŗus uzpirka Āfrikas piekrastēs un pārveda kuģos uz Ameriku. Ari hercogs Jēkabs piedalījās tādā cilvēku tirdzniecībā, un šis fakts met diezgan tumšu ēnu uz hercoga citādi cilvēcīgo raksturu. Taču apstākļi bija tādi, ka koloniju īpašnieks nevarēja atteikties no vergiem, jo pretējā gadījumā viņš nedabūja kolonistus un kolonijas palika tukšas. Bet jāatzīst, ka arī Tobāgo salā kurzemnieku attiecības ar saviem vergiem nebija sliktākas kā pret to brīvībā esošiem brāļiem Gambijas valstīs."

1661. gadā angļi iekaŗoja Jēkaba salu Gambijā, bet uz diviem gadiem to zaudē franču flotes pārspēkam. 1697. g. angļi atgūst Jēkaba salu un pārvalda visu Gambiju vēl 268 gadus.

Pēc hercoga Jēkaba nāves 1681. gadā, sekoja vēl 7 Kurzemes hercogi, bet hercoga Jēkaba pēcnācēji neprata valdīt, nedz saimniekot. Visi viņa pēcnācēji neko neraţoja un dzīvoja vienīgi no lielā hercoga kultūras darba un iekrātā kapitāla. Iesākās lejupslīde un tā turpinājās un beidzās ar hercogu Pēteri 1795. gada 28. martā, kad viņš bija spiests pārdot Krievijai savus īpašumus un atteikties no

Kurzemes pārvaldes (*Hercoga Jēkaba laikmets Kurzemē*, Juris Juškevičs, Valstspapīru Spiestuves izdevums, Rīgā, 1931. g.).

Gambija šodien

Gambija atrodas Rietumāfrikā. Gambijas valsts robežas aptver abus Gambijas upes krastus, caurmērā 28 km platumā un 400 km upes garumā. Jēkaba sala atrodas Gambijas upes grīvas vidū. Zemes platība ir, apm., 11,000 kv. km. Rietumos Gambijas upe ietek Atlantijas okeānā, bet zemes robežas visapkārt aptver Senagāle. Gambijā ir 1,1 miljons iedzīvotāju un 75% no darba spēka ir nodarbināti lauksaimniecībā. Galvenais lauksaimniecības ražojums ir zemes rieksti un mazākumā kukurūza (maize), sorgo (sorghum) un kokvilna. Dzīves standarts Gambijā ir ļoti pieticīgs, apm., ASV\$ 300 caurmērā uz iedzīvotāju. Ticības pārliecībā 90% ir musulmāņi, 5% kristieši un pārējie ir dabas un dzīvnieku pielūdzēji. Gambijas upes lielā osta apkalpo tranzitkuģus un Atlantijas okeāna piekrastes peldvietas ir slavenas ar pirmklasīgām viesnīcām.

Ceļojums

Domu grauds apciemot Gambiju šķietami bija nobriedis. Šīs idejas sēkla bija prof. Edgara Andersona dēstīta 1987. gadā Tobāgo salā, Kurzemes līcī, palmu ēnā, kad pārrunājām jautājumu par Tobāgo kolonijas pastāvēšanu bez Gambijas salas. Pēc vēsturnieka domām, hercogam Jēkabam pirkt vergus no Senegāles ar holandiešu vai portugāļu starpniecību būtu par daudz sadārdzinājis kolonijas uzturēšanu. Par cik kurzemnieki bijuši ar mieru braukt uz siltām zemēm, kur "mūžīgā vasara", tomēr tropiskais klimats, dzeltenais drudzis un malārija stipri norobežojusi dzīvot spēju ilgāk par pāris gadiem. Un tomēr vēsturnieks Andersons spēja dedzīgi raksturot kurzemnieku drosmi, sīkstumu, neatlaidību un izturību.

Kad pagājušā gada rudenī, *Los Angeles Times* laikrakstā parādījās sludinājums ar aicinājumu tiem, kas vēlas meklēt savas saknes Gambijā un Senegālā, nedomāju, ka tas tikai pilnīgi attiecināts uz Āfrikas amerikāņiem. Taču esmu dzimis kurzemnieks un arī latvieši pildīja kļūdas hercoga Jēkaba kolonijās! Prātā nāca arī prof. Andersona stāsts par Gambijas skaistākām sievietēm Āfrikā, cik tās "slaidas, gaļa auguma, brūnām acīm un melnākas par ogli"; Gambijai blakus ciltis esot baltie mori, kas joprojām valdot pār melnajiem iedzīvotājiem.

Tā kā mana laulātā draudzene atteicās līdzībai braukt, ka tišu prātu džungļos nevēloties list, bija jāatrod ceļa biedrs. Ceļa biedrs, kas vismaz spētu dot liecību par manu neatgriešanos, ja es par daudz fantazētu, ka esmu attālāks radnieks hercogam Jēkabam, vai kāda baltā kuģa kapteiņa atvase, kas vedis vergus no Gambijas uz Karību salām! Pierunāju jauno valodnieku Uldi Balodi no Arizonas, kas tikko bija beidzis studijas un vasarā gatavosies braucienam uz Latviju. Ieminējos, ka varbūt apgūt kādu citu svešvalodu vēl nebūtu par sliktu, pirms viņš sāk vingrināt mēli ar libiešu valodu Latvijā. Gambijā oficiālā "tirdzniecības" valoda ir angļu, bet vietējie runā vienu vai vairāk no sešām iedzimto valodām, galvenās valodas ir *mandiku* un *Wollof*. Sapēmuši vīzas no Gambijas konsulāta un nodrošinājušies ar dzeltenā drudža špicēm un malārijas tabletēm, devāmies ceļā.

Satikšanās vieta bija JFK lidostā Ņujorkā, pirms lidojuma uz Dakaru, Senagāli. Grupā bija 30 Āfrikas amerikāņi no vairākām ASV pilsētām, turklāt vēl divi baltie - Uldis Balodis un es. Protams bija vairākkārt jāpaskaidro ceļojuma biedriem, kas saista mūsu interesi ar šo *International Roots Homecoming Festivalu*? Kad izklāstijām, ka esam kultūrāli cilvēki un vēlamies redzēt autentiskas afrikāņu dejas un paklausīties neatlašotā afrikāņu mūzikā, acimredzot, apmierināja mūsu līdzbraucējus. Drošināju ar savu

kollēgu, ka viss būs labi un interesanti, kā jau iecerēts, ka *Aids* infekcija ir izplatīta tālāk Āfrikas vidienē un ka politiskie nemieri ar cilvēku upuriem ir tālu - Siera Leone un Kongo valstīs. Lai gan abi zinājam, ka divus mēnešus iepriekš, Banzulā, Gambijas galvas pilsētā, militāristi bija nošāvuši 9 cilvēkus par demonstrēšanu, aizstāvēt kāda apvainotā cilvēciskās tiesības. Drošināju arī sevi, ka tie taču bija vidusskolnieki, un mēs esam pietiekoši pieauguši, lai izvairītos no piedalīšanās jauniešu demonstrācijās.

Mūsu ceļojuma vadītāja, pa laikam, cildināja Gambijas valdību, ka tā esot draudzīgāka, salīdzinot ar citām Āfrikas valstīm, ka pats prezidents atļaujot sevi fotografēt publiskos saietos. Ceļotāja vadītājai ieminējos, vai būtu iespēja izkārtot interviju ar Gambijas prezidentu un nofotografēties. No viņas sejas vaibstiem varēja redzēt apmulsumu, ka es galīgi nemaz neizprotot Āfrikas etiķeti.

Kad *Air Afrique* lidmašīna bija pielādēta, pacēlamies nakts lidojumā pāri Atlantijas okeānam. Pēc astoņu stundu lidojuma, trijos no rīta lidmašīna nolaidās Dakaras Leopolda lidlaukā. Laiks pat agrajā rīta stundā bija karsts un sutīgs. Mūsu ceļa somas bija pienākušas veselas, lai gan mēs par vēlu uzzinājām, ka kofeji ir jāietin plastmasā, lai Dakaras zagļi tos nevar tik viegli atmontēt. Esot vairāki gadījumi, kad tie pienākuši tukši, kā liecināja daži, kas biežāk apmeklēja Dakaru. Pēc īsa brauciena ar autobusu nokļuvām modernā 10 stāvu viesnīcā, kur dzesinātais gaiss ļāva mums atvilkt elpu un ērti pagulēt līdz rīta ekskursijai.

Dakara, Senegāles galvas pilsēta ir bijušās franču kolonijas centrs ar vairāk kā vienu miljonu iedzīvotāju. Pilsētā ir daudz skaistu un vēsturisku eksponentu, bet šaurās ieliņās un cilvēku brūzmas knapi ļauj divām auto mašīnām apmainīt ceļu. Ar kuģi braucām uz Gorē salu, kas ir tuvu piekrastei. Uz kuģīša bija, apm., 100 pasažieru, vairums jauniešu - visi melnie, izņemot šoreiz kādus sešus mūs, baltos.

Gorē sala ir vecs cietoksnis un sena vergu izsūtīšanas novietne. Tur pastāv vergu izsūtīšanas punkts kā muzejs, liels skaits cietokšņu lielgabalu, it kā no visiem kaņķiem un glieti koptas dzīvojamās mājiņas, apmēram, 3,000 salas iedzīvotājiem. Muzeja ēkā mums izrādīja ieslodzījuma kambarus, lāvas, roku dzelžus un ķēdes ar dzelzs bumbām. Šī novietne kopš 15. gadsimta beigām ir kalpojusi vergu sagatavošanai ceļam uz Amerikas kontinentu. Muzeja docents liecināja, ka gandrīz 300 gadus afrikāņu genocīdā uz Ameriku tika izvesti, apmēram, 10 miljoni vergu, ieskaitot sievietes un mazgadīgus bērnus. Gorē sala ir kā kauna stabs, pieminekļi cilvēka necilvēciskai rīcībai pret otru cilvēku.

Dakaras tirgus ir plašs, vairāku kvartālu apjomā, ar daudz dažādām precēm un produktiem, neapraktāmiem trokšņiem, smaržām un smakām. Pārdevēji, pamanījuši tūristus, ar kļedzieniem cenšas pievilināt pircējus pie sava galdiņa vai telts. Viņi sacenšas ar ubagiem, kas tik pat uzbāzīgi un neatlaidīgi lūdzas pēc kādas naudas ripiņas. Arī tūristi ar mikstām sirdīm ātri nāk pie slēdziena, ka ar cilvēcisku pieklājību tirgū uz priekšu nevar tikt. Ieteikums katram ārzemniekam noalgot gidu, kas rūpēsies un atvairīs uzbāzīgus tirgotājus un neatlaidīgos ubagus. Ir saprotams, ka gidis nogādās kundī pie savām paziņām vai draugiem.

Bijām paspējuši sadraudzēties ar iedzimtajiem un tā piedāvājām diviem izmaksāt vakariņas, ja viņi ieteiks mums pieklājīgu restorānu vietējā gaumē un gādās par mūsu drošu atgriešanos viesnīcā. Tiešām pasakaini, ēdām un dzērām ar lielu baudu un kopējais rēķins nesasniedza piekto daļu no viesnīcas cenām.

Ceļā uz Gambiju.

Ir izvēle, kā nokļūt Gambijā no Dakaras: pa gaisu, pa zemes ceļu vai okeānu. Katram transportam ir savas priekšrocības. Mūsu ceļojuma vadītāja bija izvēlējusies kuģīti, lai mēs atpūšoties, jo okeāns esot rāms. Ja kādreiz mūžā esmu pārmetis meksikāņiem, ka tie nekad nesteidzās vai nesāk darbu laikā, tad pēc šī ceļojuma es pazemiģi atvainojos. Āfrikā nekas netiek veikts pēc pulksteņa vai apsolītā laika. Kuģītis atstāja trīs stundas vēlāk nekā bija iecerēts. Kuģa kapteinis gaidīja līdz visas sēdvietas bija aizpildītas. Paši gambieši smejas, ka viņi esot tanī pašā laika joslā kā Londona un ka Grīnvičas laiks (angliski: GBT, Greenwich Mean Time) patiesībā esot Gambijas varbūtējais laiks (Gambia Maybe Time). Pēc četrus stundu kuģošanas esam Banžūl ostā, Gambijas galvas pilsētā. Mūs sagaida lieli plakāti un televīzijas žurnālisti. Kad pēc vairākām stundām ierodamies savā viesnīcā, pie reģistrēšanās galda viesmīlis saka, ka pazīstot mani, jo redzējis mani vakara ziņās, bet viesnīcas vadība nezinājusi, ka es esot tik ievērojama persona. Pateicos viesmīlim par uzmanību. Sev to varēju izskaidrot vienkārši. Kad visi pasažieri drūzmējās, lai nokāptu no kuģa, nesteidzos un uzkāpu uz otra klāja, lai labāk vērotu kņadu krastmalā. Protams, ja gandrīz visi pasažieri melni, tad televīzijas asumu bija vieglāk iestādīt pret manu balto žaketī un gaišāko ģīmi. Nakts mājas piecu zvaigžņu viesnīcā *Kanalai* nekā netrūka - solidi angļu apmācīta apkalpe un nevainojama franču virtuve, bet es taču nebiju braucis 10,000 km lai atpūstos!

Kuģīša brauciens pa Gambijas upi uz Jēkaba salu ieilga, lai gan šoreiz kuģa kapteinis stingri ievēroja drošības noteikumus un neuzpēma vairāk kā nosacītos 50 pasažierus, tomēr bija jāgaida divi stundas uz Gambijas Kultūras un Tūrisma ministri, kas bija vēlējusies pievienoties šim braucienam un salas apskatei. Uz kuģīša atkal bija televīzijas žurnālisti, kas brauciena laikā intervēja ceļotājus. Pie manis pienāca stalts jauneklis un stādījās priekšā kā Gambijas televīzijas stacijas ziņu producentis. Viņš vēlējās zināt, kas es esmu, jo iepriekšējā vakara ziņu raidījumā viņš esot mani rādījis priekšplānā, bet nepaspējis uzzināt manu vārdu un iemeslu apciemojumam. Viņš vaicāja, vai es būtu ar mieru dot īsu interviju. Kad televīzijas kameras sarkanā ugunīņa iedegās, sāku stāstījumu, ka, pirmkārt, vēlos izmantot šīs nedēļas vienreizējo (unikālo) festivālu un tuvāk iepazīties ar Gambijas un Āfrikas kultūru. Otrkārt, ka esmu dzimis Kurzemē, kas tagad ir neatkarīgās Latvijas apgabals; zinu, ka 1651. g. Kurzemes hercogs nopirka Sv. Andreja salu no Gambijas karaļa Kumbo un uzcēla tur pirmo fortu, lai aizsargātu tirdzniecību Gambijas upē. Turpināju, ka vēlos savām acīm redzēt šo vēsturisko vietu, kas vēlākos gados ieguva sliktu slavu, jo sala tika izmantota vergu tranzitam. Producentis man pateicās un piedāvāja skatīties vakara ziņas. Pirms šķirāties, paaicināju viņu sānis un atklāju, ka man somā līdzī ir Latvijas un hercoga Jēkaba karogi, un jautāju, vai šīs festivāla izkārtojums būtu piemērots laiks uz Jēkaba salas uzvilkt abus karogus. Sajūsmā viņš atbildēja: "Protams, man tas nodrošinās vakara ziņas, bet tu varbūt nezini, ka Latvijas karogs tur jau plīvo, kā arī pieci citi karogi no valstīm, kas valdījušas par šo salu."

Izkāpuši Jēkaba salā, ar Uldi Balodi tūlīt ieraudzījām Latvijas karogu. Pēc pāris fotografijām pie tā steidzamies samontēt līdz paņemto 8 pēdu gaŗo alumīnija karogkārti un pacēlām Hercoga Jēkaba karogu - uz sarkana fona melnais krabis. Protams, tagad mans jaunais draugs, televīzijas ziņu producentis, visu to iemūžināja video lentē.

Kad festivāla atceres runas bija beigušās, salociju hercoga Jēkaba karogu un ar īsu uzrunu to pasniedzu Gambijas Kultūras un Tūrisma ministrei Susanai Waffa-Ogoo.

Viņa pateicās par vēsturisko dāvanu un karogu tālāk nodeva Jēkaba salas mūzeja direktoram. Atvadoties man mūzeja direktors vaicāja, vai viņš drikstot šo karogu vilkt mastā. Atbildēju, ka tas tagad ir viņa karogs un viņš ir tiesīgs to pacelt vējā kaut katru dienu.

Apstaigājot mazo Jēkaba salu, mums paskaidroja, ka salas liktenis ir apdraudēts no skalojošas upes straumes. Salas platība esot sarukusi uz vienu sesto daļu kopš hercogs Jēkabs uzcēlis pirmo fortu. Ir palicis 50 metru krasts, kas apvij un vēl sargā pirmā forta pamatus. Apvienoto Nāciju vēstures pieminekļu fonds esot atvēlējis līdzekļus, lai nodrošinātu salu no aizskalošanas, bet priekšdarbi vēl neesot sākti.

Vērojot hercoga Jēkaba forta drupas, ir grūti uzminēt, kas palicis no pirmcēlā cietokšņa. Gadsimtepos šis forts esot 6 reizes celts un 6 reizes sagrauts. Vienīgi vecie un sarūsējušie lielgabali vēl liecina par seno laiku vēsturi.

Pēdējā festivāla diena bija Gambijas prezidenta ciematā *Kanilai*. Vairāki tūkstoši vietējo iedzīvotāju, krāšņos apģērbos bija pulcējušies mazajā ciematā. Tur vienīgā ēna bija zem dažiem simtgadīgiem *kopac* kokiem. Dejojāji, bungotāji un *kora* orķestri nepārtraukti uzstājās visu pēcpusdienu. Vareja apbrīnot, ka dejojāji it kā transā vai hipnozes iespaidā spēja izturēt ātro tempu savās tautas dejās, it kā dedzinošās smiltis un karstā saule tikai cepināja skatītājus. Ciemata malā "militārais orķestris" ar minmetēju lādiņu sprādzieniem neatlaidīgi sacentās ar kultūraliem priekšnesumiem.

Festivāla kulminācija bija rituāls, jaunekļu ievēšana viru kārtā. 38 zēni bija pavadījuši iepriekšējo diennakti "noslēpumainā sagatavošanā", un tagad tika stādīti savas cilts ļaužu priekšā. Gambijas valsts prezidents *Yahya J. J. Jammeh* aktīvi ņēma dalību ceremonijā kopā ar vietējo burvbrīnumdarītāju. Vairāki podi ar speciāli sagatavotām sulām un svētītu ūdeni tika izlieti uz jaunekļu galvām. Uz katru jaunieta tika uzpurētas divas vistas. Mirstošo putnu tekošās asinas tika izšļakstītas uz katru jauno vīru. Prezidenta *Jammeh* personīgie miesas sargi un zaldāti ar automātiskiem ieročiem uzkrītoši nervozi bija visapkārt; pa ciemata ceļu patrulēja bruņota mašīna ar lielgabalu.

Kur vien prezidents gāja, tepiķis tika paklāts viņam priekšā. Ļaužu pūlis tika pavērts un prezidents pārsoļoja laukumu, lai sasveicinātos ar vairākiem "savu senču mēklētājiem"; biju privilēģēts spiest viņu roku. Prombraucot, TV ziņu producentis atgādināja skatīties vakara ziņas.

Mans draugs Uldis, šķiet, bija iemācījies vairāk *mandiku* valodu nekā es, līdz ar to viņš guva lielāku piekrišanu vietējo vidū. Uldis patiesi bija iekļāvies vietējā kultūrā un uzpurēja sevi un vienu pēcpusdienu divu meiteņu rokās, lai arī viņa blondie mati tiktu pārvērsti afrikāņu frizūrā - *dreadlocks*, tievajās bizītēs. Piemāvēja labi un vietējās skaistules vēl vairāk izrādīja sajūsmu ap blondo afrikāņu jaunekli. Žēl, no Gambijas mūsu maršruts veda tieši uz Kanadas Dziesmu svētkiem un Uldis neuzdrošinājās rādīt savu jauno "izdaiļojumu" tik konservatīvā latviešu vidē. Tā izbaukšanas priekšvakarā notika liela matu plēšana un ķemmēšana.

Pēdējā dienā Gambijā rīts tika ziedots sīku suvenīru iegādei un aplaižot pastkartes draugiem. Kāpām autobusā, ar prāmi pārceļamies pāri Gambijas upei, tūlumā vēl atskatījamies uz Jēkaba salu un 8 stundās bez starpgadījumiem bijām atpakaļ Dakaras viesnīcā. Baudījām vēl pēdējo Gambijas apiņu alu *Jul Brew* un posāmies uz lidostu.

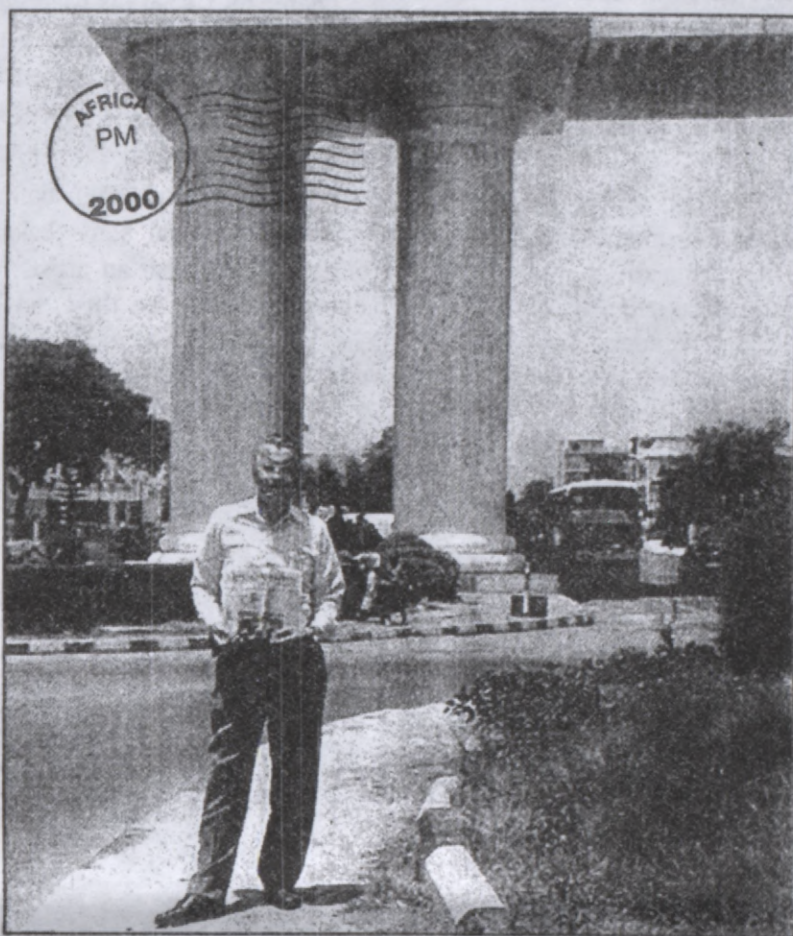
Nakts lidojumā atpakaļ uz Ņujorku knapi biju iesnauadies, kad nojautu, ka lidmašīna laizas lejup. Drīz pilots ziņoja, ka uzpildīšot benzīnu *Cape Verde* salās, jo šauboties vai tikšot līdz Amerikas krastiem. Kad lidmašīna bija atkal gaisā un visi nomierinājušies, mūsu Amerikas nēģeri atzinās, ka beidzot sapratuši mūsu ceļojuma mērķi, bet pilnīgi pārliecināti neesot: "Varbūt latviešiem šis ir tikai pirmais solis, kā atgūt Jēkaba salu?" Ceļojums bija izdevies. Hercoga Jēkaba pišļi varēs mierīgāk dusēt, zinot, ka melnais krabis atkal plivojis viņa salas Gambijas vējā. □

Aivars Jerumanis

Historical perspective

Aivars Jerumanis had a thrilling vacation experience when he attended the International Roots Homecoming Festival in Gambia, West Africa. Jerumanis delighted in watching African dance, song and the native setting and hospitality. Not only was it a once-in-a-lifetime experience, it served as a history lesson, as well. He learned about the Duke of Courland, who built the first fort on St. James Island, and King Kunbo, a ruler of Gambia.

As News-Press readers have been traveling around the globe creating memories with their community newspaper in hand, we have been receiving photos taken from interesting places.

Send in your photo, a brief description of where you went and when, and the names of everyone in the picture, and we'll print submissions as soon as we can.

Mail your photo and vacation tale to Lisa Alderrou, Glendale News-Press, 111 W. Wilson Ave., Suite 200, Glendale, CA 91203.

In previous pages Mr. Aivars Jerumanis writes about his recent trip to Gambia, Africa. Here he is in this place as published in Glendale News-Press, California, U. S. A.

*Les Sociétés Estuaniennes, Lettoniennes et
Lithuaniennes de Montréal
vous invitent à assister à leur*

Concert Annuel

*à la salle du Plateau, le samedi 28 octobre 1950,
à 8 heures p.m.*

Le programme de la soirée sera composé de :

*Chants du Terroir, Musique et Danses
Nationales, Artistes, Choeurs,
Instrumentistes et Vocalistes.*

Admission 75c

*Recettes aux
Institutions de charité.*

*The Estonian, Latvian and Lithuanian
Societies of Montreal
invite you to attend their*

Annual Concert

*at the Plateau Hall,
on Saturday, October 28th 1950 at 8 p.m.*

The programme for the evening will consist of :

*Folk Songs, National Music and Dances,
performed by Choirs and Instrumental
and Vocal Soloists.*

Admission 75c

*Proceeds to
Charitable Organizations*

Fifty years ago the Baltic people of Montreal organized a number of joint cultural events. A fascimille - an Invitation to one of them - has been provided by Mr. Oskars Vindedzis and is reproduced here.

OBITUARY

Gerhard Schwalbe

* 14. August 1907, Riga, Livonia, Russia (at that time)

+ 6. November 2000, Montreal, QC, Canada

In Canada he was legally known as Gerald John Svalbe

It is interesting to note that Gert celebrated his birthday on August 1st, as per old Russian calendar.

The relationship of our families started in the thirties, when Gert married my not so very distant aunt Ilse and my father Cecil started to have a special rapport with both.

After WWII the Schwalbes joined the group of the famous "Musterknaben" - Baltic beachhead model boys so to say; it constituted the first planned Baltic immigration to Canada, which was sponsored by Lord Alexander of Tunis, and organized by Count Wendelin Keyseleink, the brothers Baron Joachim and Cecil Hahn, Pastor Girgenson and the Lutheran Church of Canada.

We all know Gert as a man of integrity, and I am turning the clock back to our home country and will try to explain it more in detail. The thought patterns which will govern his entire life were sown very early. "This is not done" the child is told over and over again by everybody around him, which means "ego don't do it" - "obey your consciousness (Gewissen), - Your Divine nature". He practiced Divine Truths and one of them was formulated by him as follows: "Give first to remain in circulation". He gave fully with all his heart without asking for anything in return.

Pastor Dyck will commend Gert's soul into the hands of God. Our best contribution to him would be to pray for his soul, thanking God for his all encompassing love, which fortifies and strengthens him on his journey to God. I do remember that my father sent me a book on this subject 6 months before he passed away, and so I was able to fulfill his wishes. In some segments of our Christian churches this tradition of prayers in one form or another is still alive; one common trait in all of them who practice it, they agree on 40 days of intensive supportive prayers, where the name of the deceased and the prayers are said aloud.

Sheslyvy poutsy - Farewell -

Baron Peter Hahn

Assisted by Mrs. Jean Chapman

+ + + + +

* Mr. Gerhard Schwalbe read our publication MLB Zīpotājs and was a participant occasionally at the Latvian day celebration at The Latvian Community Center of Montreal, Lachine. And so is Baron Peter Hahn whom we thank for this deeply felt obituary.

Ed.

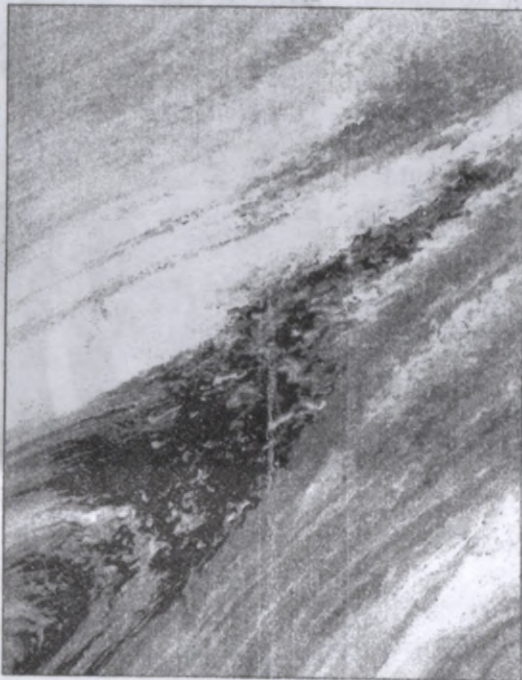
+++++

* Mr. Edvīns Skapsts at the Gemst Gallery organizes a number of art exhibits. Most recently, at the end of November there was an exhibit by Dr. J. Enrique Silva. The artist was born and grew up in Chile, where he studied Medicine. Early in his career, he emigrated to North America with his family, having lived in New York, Boston and Montreal, where he moved toward the end of 1991, to become Professor of Medicine at McGill University and Chief of Endocrinology at the Jewish General Hospital. He had painted in his adolescence, largely oils, but did so sporadically since his mid career at University of Chile Medical School. About seven years ago, he re-encountered his love for painting. Painting watercolours has

gradually come to occupy an important place in his busy life, becoming a source of genuine joy. The colourful Laurentian falls, the ragged coastline of Nova Scotia with its stormy skies, as well as corners from Chile, Italy and other remote places have been his most frequent sources of inspiration. He finds pleasure in constantly looking in such places for visual impressions to capture in his landscapes.

There were 40 of his watercolour landscapes presented at the exhibit. They covered the period since 1993. A fair number of Latvians attended the opening of the show. They highly praised Dr. J. E. Silva's work, citing the vivid brightness and play of light in them. □

* Another friend of our community through the Baltic Stamp Club and some bridge players is Francois Rochon who is also an artist. His paintings are of the modern type, may be they can be classified as psychedelic. He also likes to express the mood of poems in his work which is fine tuned and requires a lot of patience and imagination.

Rochon's exhibit of 23 paintings was opened at the galerie Schorer in NDG on December 6th, 2000. Again there were a number of Latvians and also Estonians present. □

* The Chronicle on November 29-th, 2000 published a huge picture in its West Island Viewpoint column "Portraits Near Here" of Andris Gūtmanis:

Andres Gutmanis - Conductor, Lakeshore Chamber Orchestra. "When I was 17, music became something I had to do and teaching it for the past 35 years has given me great pleasure," said Gutmanis, the orchestra's founding conductor. The community orchestra, which is celebrating its 30-th birthday in 2001, is composed of some 35 members, ranging from current and former Lindsay Place High School music students and musicians who have been with the orchestra since its inception. "We practice weekly at the high school and play four or five concerts around the West Island, cumulating in our year-end July concert and often invite solo musicians or singers - young and old - to play with us. It's a great musical experience." Text and photo (see next page) was by David Inglis. □

+++++

Comments, contributions and donations towards this section of the publication are most welcome. Please address all of this to the Editor at

291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, QC, H9X 2R2
Telephone 514-457-9832, Fax 514-457-3496

OFFICE OF THE GOVERNOR
JRTC, 100 WEST RANDOLPH, SUITE 16
CHICAGO, ILLINOIS 60601

George H. Ryan
Governor

November 18, 2000

Greetings:

As governor of the State of Illinois, I am pleased to congratulate everyone celebrating the 82nd Anniversary of Latvia's Independence Day.

I know this is a special time as you reflect on past accomplishments and future hopes for Latvia. You can be proud of Latvia's efforts to improve life for its citizens. The dedication of Latvian people and their love of Latvia will be a source of inspiration and encouragement for generations to come.

On behalf of the citizens of Illinois, best wishes on this special occasion.

Sincerely,

George H. Ryan
Governor

VISS TOMĒR NAV KĀRTĪBĀ, CIENĪJAMĀ KUNDZE!

Sarīkojumā pielipa vecāka dāma, gribēja par kaut ko 'informēties', nepratu isti izlobīt par ko... nesapratu arī kāpēc viņa tieši mani bija notvērusi kā 'informācijas avotu'... un tad, kā atmiņā palikuši, saraustīti sen redzētas filmas kadri aizzībsnija gažām temata gabaliņi, kripatas.. bet *kur* tas tika lasīts?

"Vai par to negāja *Laikā*?" vaicāju... uzmanīgi.

"*Laiku* neabonēju."

"Varbūt *Ziņotājā*?"

"To arī ne"

"*Brīvā Latvijā, Austrālijas Latvieti, Jaunā Gaitā, Dienā?* Vietējās draudzes, biedrības vēstis? Daugavas Vanagu, AABS, vai Latviešu Fonda apkārtrakstā? *Akadēmiskā dzīvē?* Varbūt pilsētas angļu valodas avīzē?"

"Nē, nu, tos drukas izdevumus tik stipri nelasu."

"Ak, tā. Tad jau Jūs esat infotiklu cienītāja. Daudz ko var sameklēt sākot pie www.uveiks.com, ir vesela rinda Latvijas tīmekļa lapu, republikas vēstniecībām Otavā un Vašingtonā tās ir, tāpat ALA-i, LNAK-ā, PBLA-i, ALJA-i, LNJAK-ā, Gaŗezeram, Tērvetei, firmām, fondiem, individiem. Epasts 5000 abonentiem - gandrīz Laika metiena apmēros - katru mēnesi no Austrālijas pienes *LatBits*."

"Man nav dators."

"Nu, bet piedodiet - kādā veidā tad informējaties?"

"Piezvanu, parunāju, paklausos, sameklēju vajadzīgā mazumiņu."

Un es domāju: džungļu telegrafs. 'Es dzirdēju, ka.' Ar nokavēšanos un pārpratumiem. Nē, negalvoju, ka izdevumos un tiklos viss vienmēr būs laicīgs un pareizs. Tālu no tā. Bet taču... jo tuvāk pirmavotam, jo ātrāk un skaidrāk. Uz starpniekiem nevar vienmēr paļauties, kaut kur beidzot pašam jāpieslēdzas. Negribu arī īpaši apvainot vecāko paaudzi: infoanalfabetus esmu sastapis visās. Bieži vien jaunāki un pusmūža cilvēki, pie tam, t. s., 'inteligences' pārstāvji, infotukšumu piesaka ar smalku iedomību: *Ja tas bija svarīgs, kāds man būtu paziņojis...*

Prātīn, nāc mājās! Nepaziņos. Ārkārtas gadījumā, ja esi sarakstos pieteicies, varbūt tas pats džungļu telegrafs (pazīstams kā 'telefona tīkls') aicinās, vai bridinās. Bet nevienam tekošs citu 'informēšanas' pienākums nav uzdots. Vai cilvēks pats neprot izdomāt, kas 'svarīgs', kas īsti 'vajadzīgs', kas ne? Un tad painteresēties? Ja, piem., caurmēra kanadietis 23 stundas nedēļā nosit pie televizora, varētu sagaidīt, ka latviskas izcelsmes šeit dzīvojošais pusstundu atlicinātu Laikam, Ziņotājam. Ja jau trešā daļa patvēruma zemes mājokļu datorus pieslēguši tīkliem, veidojot plašāku, paātrinātu personīgu, ģimenes, organizāciju un veikaldarījumu 'satiksmi', ir skaidrs (sen bija!), ka tajā 'latviskam' šķēršļu nav. Jā, tādai orientācijai ir zināma 'pienākuma piegārša' (kā mums nepatik pienākumi!), ar to saistās 'papildus maksa' (viens otrs to iesaucis: *latviskuma nodoklis*)... bet mēs arī pazīstam moto: dabūsi aptuveni to, par ko esi samaksājis. Negribi? Nesūdzies, ka neesi saņēmis. Ka *nezināji*. Zināšana ir aktīvas *meklēšanas* rezultāts.

Bet arī tiem, kas puslīdz 'turas lietas kursā', ar informēšanos neklājas viegli - un drīz ies vēl grūtāk. Rādītāji ir nepārprotami:

* *Drukāšanas izdevumi nespēj 'ziņot'*. Latvijas dienas lapā nule notikušais priekšā. Pat diasporas nedēļas avīze, vai mēnešreizes apkārtraksts nevar pasniegt tekošo: par bumbas sprādzienu Rīgā un Toronto Dziesmu svētku norisi, piem., uzzinājām ar nokavēšanos (kas var iznākt pamatīga, pateicoties pasta untumiem). Mūsu izdevumu saturs sen vairs nav 'aktuāls'; labu daļu veido atreferējumi, atskaites, chronika, apceres, mudinājumi, pārdomas, vēstules redakcijai un... bērnu sludinājumi. Kā angļi saka: *the record* - notikušais, pieminamais, nevis notiekošais. *Secinājums*: diasporas prese vairs nav primārais 'svaigu latvisku ziņu' avots, kamēr tīkli ir un būs. (Tālāk 2. slejā!)

* *Slejš par katru collu iet dzīva konkurence*. Pārņemtu, pasūtīnātu un piespēlētu 'Latvijas materiālu' netrūkst, kamēr apstājas diasporas rosmes (ziņojamais), retojas ziņnešu pulks, un redakcijām uzmācās būtiskais: *kāda jēga?* Ja saturs stipri nosvēries uz Latvijas ziņu atgremošanas pusi, bet tās ātrāk un par līdzīgu cenu var saņemt tieši (tīklos, abonējot Latvijas izdevumus)... starpnieka lomai nav liela nākotne. *Secinājums*: ilgāk pastāvēs 'mazā (rajoņu, organizāciju, specinterešu) prese' ar savu vienreizējo (unīkalo) saturu, vērtējumiem, debatēm, bet 'vispārējai' tuvojas krīze. Paraleli -

* *Krītās 'vispārējo' abonentu skaits*. 'Jaunie' nelasa (un neraksta). 'Vecie' izmirst. 'Vidējie' - izvēlīgāki. Tomēr jāievēro, ka diasporā tikai, apm., 15% no tiem, kam tiesības pieprasīt Latvijas pavalstniecības izsniegšanu, ir soli spēruši. *Secinājums*: kamēr dzīvos 'lokāla bāze' (atsevišķu centru publika, organizācijas), būs arī vajadzīgi vietējo ziņu, pārrunu avoti. Tiem konkurentu nav. Tos sabiedrība 'uzdos' kā pēdējos. Bet redzam, ka -

* *Izput diasporas lielās avīzes*. *Brīvās Latvijas* redakcija nākamā gada augustā pāries no Straumēniem uz Rīgu (kur avīzi jau iespēj, un pilna mēra Latvijas izdevums 'aizjūras' notikumiem nopietnu ievēribu nepiegrīzīs. *Latvija Amerikā* turas, pateicoties DV iekšējam atbalstam un LNAK \$ 10,000 piešķirumam, bet ir jau, galvenokārt, 'zināmu aprindu Toronto lapa'. *Laiks* - patiesībā trimdas vienīgā 'lielā avīze' - sāka ar 24,000 abonentiem un iznāca divas reizes nedēļā; pēdējos 15 gados metiens krities no 18,000 uz 12, tagad turas pie 6,700 - reizi nedēļā. Īpašnieki vairākkārt bridinājuši, ka 'pēdējā stripa' ir 7,000 - tad avīze slēgs. Tāpēc top *LaiksOnLine*.

Un 'preses pamtos' viscauri manāms kompetentu līdzstrādnieku - rakstnieku, korektoru, redaktoru, ilustratoru, ekspeditoru, jā, arī pieklājīgu tīmekļa lapu veidotāju - trūkums. Vairāki izdevumi ir 'pēdējās maiņas' rokās, un tai atvietotāju nav.

Tātad, ar ko jāreķinājas?

Momentā, kad apklusis *Laiks* - pārtrūks pēdējais 'vispārējais' diasporas ziņu pavediens. Tad arī tiem mūsu sabiedrības locekļiem, kas samierinājas ar 3-4 nedēļu gaidīšanu - nebūs vairs uz ko gaidīt. Nebūs vieta, kas vērienīgi atzīmēs (un zināmā mērā iemūžinās) notiekošo. Un slēgta būs tā telpa, kur izlikām plašāka apjoma sludinājumus, aicinājumus, mudinājumus.

Paliks asākas izvēles: (Tālāk 1. slejā)

Ja vēlamas...	Tad...
Ātrākas Latvijas ziņas	Jāpieslēdzas tīkliem Pa gaisa pastu jāabonē Latvijas izdevumi
Ātrākas diasporas ziņas	Jāpieslēdzas tīkliem Jāveido tīklos plašs diasporas ziņu klāsts
Pilnīgākas Latvijas ziņas	Jāpieslēdzas tīkliem Jāabonē Latvijas izdevumi
Pilnīgākas diasporas ziņas	Jāpieslēdzas tīkliem Jāveido tīklos plašs diasporas ziņu klāsts Jāstiprina diasporas 'mazā prese'

Tātad, cienījamā kundze, pavisam drīz - *jāpērk dators, jāmetas tīklos!* Pie reizes nost aplamu lozungu, proti, ka 'vecā paaudze negrib, nemāk, pretojas'. Pēdējā laikā stipri vairojas 'vecie', kas gribējuši, pratuši un veikuši 'datorizēšanos'. Varbūt vienkārši, lai efektīgāk uzturētu kontaktus ar izkaisītām ģimenēm, draugiem un, it īpaši, ar radiem un pasākumiem Latvijā - bet līdz ar to (Tālāk 2. slejā!)

'durvis atvērtas' jauna veida vispārējās informācijas ievākšanai. Vidējai paaudzei tādā ziņā problēmu nav, 'jaunie' citādu 'kārtību' nevar iedomāties (resp., skolās un darba vietās elektroniskais ar joni atvieto 'papirus').

Tomēr... jauni infopiegādes veidi nav nekas bez satūra. 'No Latvijas' būs - bet kā *bez* Laika uzzināsim, kas noticis diasporas 'centros'? Nav iespējams abonēt visus

**MAZAS LASĪTĀJA PIEZĪMES PAR BRUŅA
RUBESA UN NORAS IKSTENAS GRĀMATU
"BRĪNUMAINĀ KĀRTĀ"**

organizāciju un draudžu apkārtrakstus (kuŗus pa daļai konspektēja Laika chronikas nodaļas). Kopējai infosaitei pārtrūkstot, mēs viens no otra attālināsimies, atsvešināsimies. Gandrīz pilnīgi 'no uzmanības radara ekrāna' var pazust jumta un globālās organizācijas, lielāki pasākumi.

Paredzamo robu diasporas ziņu ievākšanā-izplatīšanā var aizpildīt ar tiklu palīdzību. Dibināsim diasporas ziņu aģentūru (sauksim to:DIZA). DIZAs pamatos - visi 'vietējie ziņotāji', kas veido Laika Chronikas slejas (un/vai katrā centrā apkārtrakstus), tiem klāt vēl Austrālijas, Eiropas. Katrs, galu galā, varētu būt 'ziņotājs'. Elektroniskās (epasta) depešas pienāktu DIZAs redakcijā, tiktu sakārtotas pa rajoniem vai tematiem; sakopojumu regulāri izsūtītu abonētājiem (tāpat ar epastu) vai izliktu tīmekļa lapās. Tādā projektā (vismaz pie tehniskās apkalpes) varētu iesaistīt jaunākus cilvēkus. Un tad beidzot arī Latvijā būtu pieejams pilnīgāks, aktuālāks diasporas ziņu klāsts. Tad 'viņi' nevarēs aizbildināties, ka 'nezināja'.

Diasporas 'lielās preses' norieta priekšvakarā un jau deviņus gadus pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas pārsteidz tas, ka mūsu jumta organizācijas kopēju, efektīgu, aktīvu ziņu avotu nodrošināšanai nepievērš nopietnu uzmanību. Saziedotu naudu atvēl gan pieminekļu remontam, politisku grāmatu izdošanai, aviņu stutēšanai, balvām, muzejiem, gan vienas reizes sarīkojumiem - bet 'kā mēs nākotnē sarunāsimies' jomā... klusums un miers. (Arī Latvijas valdība par tāda veida kontaktiem neinteresējas... bet tas būtu cits domraksts.) *Informācija* - ar visām jaunām tehniskām iespējām - *vienkārši nav prioritāte*. Kā bez tās diasporā pastāvēsim? Tāpēc -

Ja PLBA-i - uzsversim pēdējo (*operātīvo*) vārdu: a p v i e n i b a i vēl kādu laiku domāta sakarīga dzīvošana, tad, lūdzu... viens loģisks, praktisks gājiens būtu: *Apvienojiet pasaulē izkaisītus latviešus... ar informāciju*. Sākiēt jau rit ar kaut ko DIZA-i līdzīgu. Neievērojiet atsevišķu pārstāvju parastos 'iebildumus'. Negaidiet jaunus pētījumus. Nepaļaujaties uz privātiem, vai peļņas pasākumiem. PBLA-i līdzekļu netrūkst (§ 3 miljoni ieguldījumos, pagadā projektiem piešķirti § 335,000, lielākoties, 'par labu Latvijai'). Trūkst fokuss un skaidri mērķi.

Starplaikā katrā 'centrā' visus spēkus jāpieliek pamatu - mūsu 'mazās preses' - remontam, ziņu izejas punktu stiprināšanai, nodrošināšanai, savienošanai. Nekad neaizmirsīsim, ka bez vietējiem ziņotājiem, pašreizējā darbiniekiem un bez organizācijām, kas gadiem ilgi uzpēmušas izdošanas pienākumus, mēs sen dzīvotu infotumsā. Bez tādas infrastruktūras DIZA-i nav ne mazākās izredzes. Ievērojot event. Laika izputēšanu un Latvijas Amerikā tendences, katram vietējam izdevumam nākotnē būs jānes lielāka slodze; Montrealas Ziņotājs (arī citi) jau iziet vispusības ceļos, it kā nākošais 'stāvoklis' būtu instinktīvi pamanīts. Tādu virzienu veicinātu no DIZAs pārņemts saturs un DIZA-i piespēlētāis. Varbūt, ar PBLAs atbalstu, DIZA-u varētu veidot kā 'mazās preses' kooperatīvu - no pamatiem, no 'darītājiem' uz augšu un plašumā. Noteikti katrā 'centrā' vietējā izdevuma-DIZAs savienojums kalpotu kā 'apmācības zona' topošiem slejistiem, tehniskiem darbiniekiem, redaktoriem, visai ražēnai preses saimei - bez fiziskām robežām, bez laika, telpas un ideoloģijas ierobežojumiem.

Un tādā veidā, cienījamā kundze - un vismaz uz pieklājīgu laiciņu - daudz kas būtu kārtībā. ☐

Juris Mazutis

☘ ☘ ☘ ☘ ☘ ☘ ☘

Cienījamie līdzstrādnieki un lasītāji! Laipni lūdzam Jūsu komentārus šajā tik ļoti nozīmīgajā jautājumā, kas arvien straujāk nonāk mūsu preses pastāvēšanas jautājuma degpunktā.

Grāmata izdota jau 1999. gadā. Īstenībā tā ir Bruņa Rubesa mūža gaitu stāsts, kas ierunāts lentās. Nora Ikstena to uzrakstījusi grāmatā Abos gadījumos tas ir milzīgs un arī 'brīnumainā kārtā' veikts darbs. Nav zināms, cik Nora Ikstena ir pielikusi jeb saīsinājusi no stāstījumā teiktā.

Daudziem, jo daudziem svešatnes mūžu dzīvojušiem aprakstītās vietas un notikumi būs pazīstami šādā, vai tādā veidā. Tuvs man šīs grāmatas sākumā aprakstītais laiks. Gadījies, ka ar Rubesu esam viengadnieki. Mūsu dzīves sākuma rītausma līdz pat "brokasta laikam" risinājās, savā ziņā, laimīgā laikā. Mums bija sava zeme, sava valsts. Gan dzirdējām un mācījāmies, kā Latvijas valsts tika iznīcināta, bet nu mums bija miers un drošība. Neienāca ne prātā, ka kāds mūs varētu apdraudēt. Skatot Bruņa Rubesa attēlu mazpulcēnu tērpā, ir it kā es redzētu pats sevi. Citādi starpība, laikam, bija ļoti liela. Viņš bija lielpilvēts zēns. Varbūt kādam lauku onkulim likās, ka tāds plānā galdiņa urbējs vien ir. Bet tas tā viņam esot laukos, neierastā, nepazīstamā vidē. Toties kā pilsētniekam viņam atverās tādas iespējas un attīstījās tādas maņas, par ko lauku zēns nevarēja ne iedomāties, ne sapņot.

Tad atnāca mūsu valsts bojā eja. Pēc grāmatā rakstītā, izrādās, ka esam vienā un tai pašā datumā kā Legionā jauniesauktie atstājuši Rīgu. Droši vien, ar to pašu kuģi "Moltkeffel".

Nebija man nekādas zināšanas par plkv. Janumu, ne par viņa cieņu kaŗavīru vidū. Tomēr arī es tiku iedalīts Januma pulkā. Pomerānijā gadījās dienēt, Rubesa pieminētā, leitnanta Bonoparta rotā. Tāpēc tuvs šīs jauno dienu stāstījums.

Rubess saka, ka "lielākā svētība, kāda man bijusi, ir tā, ka man nebija vecāku. Bija jānācās tikt ar visu galā pašam." Izklausās tomēr bezgala skumji, jo tikai divgadīgam puisītim Brunītiem nomirst māte. Tā nav, ka viņam nebūtu citi tuvi cilvēki. Gan vectēvs, divas vecmāmiņas un, galvenais, pašreizējā paša krustmāte Elvira. Arī tēvs, iespēju robežās, par mazo Brunī ir rūpējies. Tomēr māti neviens aizstāt nevar. Varbūt tāpēc zēns jau agri sapratis, ka viņam jābūt paklausīgam, labam un uzcītīgam, lai attaisnotu pūles un mīlestību par viņa audzināšanu. Skolā viņš citīgi mācījies, vai arī mācības viegli padevušās. Skolā jau labi apguvis vācu un angļu valodas. Neatlaidību rādījusi arī gadiem ilgā vijoles spēles apgūšana.

Bruņa Rubesa vēlēšanās bija piepildījusies, un viņš dienēja plkv. Januma pulkā. Grūti zināt, vai tas ko grozītu, ja būtu bijis citā vienībā. Varbūt tāpat būtu savu vācu valodas zināšanu dēļ aizsūtīts uz kursiem un tāpat būtu 'brīnumainā kārtā' izkūlies no Pomerānijas ielenkuma ciniņiem. Bet - varbūt tomēr ir kāds Nolikums, ka bija tā, kā bija jābūt.

Rubess līdz ar citiem tūkstošiem leģionāru nonāk Baltijas jūras malā Putlosā. Par gūstu to vietu īsti saukt nevarētu, jo nebija dzeloņdrašu, ne tiešu apsargātāju. Pusbads gan.

Drusku jābrīnās, ka Rubess, prātīgs zēns būdams un zinādams, ka arī viņa meitene ir Vācijā, nemēģināja no Putlosas "piesist pēdu". Varbūt nevarēja arī. Varbūt arī bija liela piederības sajūta pret saviem likteņbiedriem un visu to latviešu kaŗotāju būšanu.

Atstājot Putlosu Rubess saka: "Ardievu Putlosas kāpas, mitrās naktis, rūgtā sāls! Esam dzīvi! Atskaitot tos, kas palika kapsētā pašbrūvētās ķergas nonāvēti." Pēdējais tei-

kums gan aizvaino un ir teikts vai nezināšanas, vai paviršības pēc. Manu grupas biedru Edvartu Bārupu, jauku zēnu no Pļaviņu pagasta Vabuļiem vācu lauksardzes patruļa nošāva pupu laukā, kad tikko bijām ieradušies no Neuenhammas nešpetni izsalkuši. Varbūt kādam labāk paēdušam gaumēja arī Jerga, bet ne toreiz Bārupam.

Zedelgema Beļģijā jau bija ista gūsta nometne (Rubess to raksta ar C, kā tas bija iesākts un ilgus gadus turpināts). Pateicoties angļu valodas prasmei, Rubess tiek pie uztura sadales. Tad nu viņam gūsts ir tikai tāds pusgūsts. Bet par 2000 kalorijām gūstekšu uzturā, tagad satiktie bijušie gūstekši smejas: "2000 kalorijas? Ko nu!" Bet lai nu paliek kalorijas, kur kalorijas. Izsalkums tik un tā bija dienu un nakti. Gūsta laiks Zedelgemā, kaut paēdušam, nikšana vien bija. Nevērtīgi atņemts posms no jaunajiem mūžiem. Bet - ja nebūtu Zedelgema? Vai būtu radusies tāda organizācija kā Daugavas Vanagi?

Kamēr citi no gūsta atlaistie kanaki vēl micās tajās pašās kaņavīru nometnēs, kā Grisenbrode un Hallendorfas Straumēni, Rubess dodas uz "tautiešu" nometni pie savas dzimtenes meitenes. Kas par to, ka jāviļas. Tomēr viņš jau ir ārā no bijušo kaņavīru masas, kam, lielai daļai, mūžs aizgāja, tikai atkārtoti, nedēļu nogalēs, izkaņojot bijušo kaņu un velti gaidot uz dzimtenes atbrīvošanu.

Neapšaubāmi, nākamie Rubesa mūža panākumi balsās uz viņa svešvalodu prasmi un vienmēr to attīstīšanu. Tāpat arī ļoti aktīvā darbošanās skautu organizācijā ir noteicoša un pat liktenīga loma viņa dzīvē un tālākajā karjērā. Taču arī pie sievas ticis skautisma darbības ietvaros.

Ierodoties Kanadā, pretēji daudziem citiem, nav vis tūlīt meties uz ķieģeļu un cementa bloku cilāšanu, bet mēģinājis dabūt glaunāku darbu. Ar laiku viņam sekmējies, gan ar neatlaidību, gan gaišu galvu. Domājams, ka par jaunu nav nākusi arī alkohola nelietošana. Rubesa karjēras ceļš iet uz augšu. Varbūt brīnumainā kārtā. Un jau tādās jomās, kur vienkāršam trimdiniekam par to vairs nav ne jēgas, ne saprašanas. Līdztekus, daudzie pasākumi un mudinājumi latviešu lietās labad. Gan jāsaka, ka šajā darbībā viņš vairāk satiekas ar savu domu un ieceņu biedriem - lielāko tiesu par sevi jaunākiem. Liekas, ka tajā pašā laikā kaut cik atsvešinājas no pārējās, vienkāršās trimdas latviešu sabiedrības. Un - ja kas nav pa prātam, tad tie ir tie "stīvie".

Šinī skarībā, nepatīk Noras Ikstenas grāmatas ievadā teiktais, ka "stīvie" boikotēja Veltu Tomu, jo viņa "atļāvās apciemot okupēto dzimteni". Nepadarīsim jau nu savā laikā dižo Sēļzemes dzejnieci par mocekli. Ko var darīt, ka tie "stīvie" aiz "Pūt, vējiņi..." laiviņas zēģeles saskatīja Trojas zirga krēpes. Katram sava taisnība. Taču nevienam nav uz to monopola tiesības.

Rubess daudz prātojis par jauktajām laulībām. Jauki un iejūtīgi apraksta savu divu bērnu vedības. Bet - tomēr ar sveštautiešiem. Varētu domāt, ka tik prasmīgs latviešu pāris, kā Rubesi, jau nu gan mācētu saviem bērniem iegūt savas tautas dzīves draugus. Bet - viss dzīvē atgadās. Un vēl svešuma dzīvē. Brīnumainiem panākumiem līdzās ir arī kādi zaudējumi.

Grāmata bagātīgi pušķota foto attēliem.

Lasot un pārļausot šo grāmatu, bez nenovīdības, var teikt, kā, atminos, mans vectēvs būtu teicis: "Tas Rubess gan ir viens vella virs!" Protams, apbrīnas un cildinošā nozīmē. □

I. Zilāns

RAKSTNIEKA JĀŅA KLĪDZĒJA ATGRIEŠANĀS

15. novembrā drēgni lietainajā vakarā mājīgajās Mežaparka bibliotēkas telpās, Rīgas Samariešu apvienības

namā, Visbijas prospektā 18, pulcējās šī gada maija sākumā, pašā ziedu plaukumā, Mūžībā aizgājušā rakstnieka Jāņa Klīdzēja (1914-2000) personības un literārā talanta cienītāji. Šo sarīkojumu organizēja Mežaparka Attīstības biedrība kopā ar vienmēr atsaucīgajām bibliotēkas darbiniecēm. Kopīgi veidotais vakars ievadīja Mežaparka simtgadei veltīto pasākumu ciklu, kurš turpināsies nākamajā gadā, iepazīstinot interesentus ar kādreiz šeit mājvietu radušajiem kultūras darbiniekiem.

Klausītājus uzrunāja biedrības vadītāja, literātūrzinātniece Saulcerīte Viese, īsumā pastāstot par rakstnieka literāro darbību un Mežaparkā pavadītajiem gadiem. Kā liecina ieraksti senajās, pirmskaņa mājas grāmatās, kuŗas atrodas Latvijas Valsts vēstures archīvā, Jānis Klīdzējs, būdams students, 1937. gada jūlijā apmetās Pāvu ielā 10, bet jau decembrī viņš pārceļas uz Pāvu ielu 6, kur, pēc mājas īpašnieces teiktā, nodzīvo līdz 1944. gadam, kad emigrē uz Vāciju.

Šajā laikā, dzīvodams gleznainā Ķīsezera krastos, viņš trīs mēnešos saraksta savu pirmo romānu "Jaunieši", kuŗu iespiež periodikā 1939. gadā. Šis romāns iegūst lielu lasītāju atsaucību un apliecina jaunā rakstnieka talantu. Pierādot rakstnieka darba spējas, seko jauni romāni, stāsti, noveles un esejas. Viņa grāmatas godalgotas ar Kultūras fonda, Krišjāņa Barona un Jāņa Jaunsudrabiņa balvām, bet pats rakstnieks 1995. gadā kļūst par Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieku.

J. Raiņa Literātūras un māksla vēstures mūzeja galvenā fondu glabātāja Anna Egliena, kas bērnībā dzīvojusi Latgalē, J. Klīdzēja dzimtās mājas tuvumā, ar lielu sirsnību un milestību vakara dalībniekiem sīkāk pastāstīja par rakstnieka dzīves gājumu, kuŗš viņu, parastu lauku zēnu no klusajiem Sakstagala laukiem aizveda līdz tālajai Kalifornijai, gadu pēc gada veidojot viņu par labu dzīves pazinēju un spilgtu literāro tēlu radītāju. Spēcīgu rakstnieka klātbūtnes iespaidu sarīkojumā veidoja Annas Eglienas, kopā ar viņas vīru, radītā dokumentālā videofilma, kuŗa uzņemta J. Klīdzēja viesošanās laikā Latgalē. Sirmis rakstnieks, vieglām roku kustībām pieskarās kokam, kuŗš aug, tagad jau nopostīto tēva māju tuvumā un rāmā balsī stāstot par savu bērnību, studentu gadiem, apmeklējot keramiķa darbnīcu un Latgales svētvieta Aglonu, nespēj slēpt savu aizkustinājumu par iespēju atkal pabūt dzimtajā pusē. Daži viņa bērnībā pārdzīvotie notikumi ir iekļauti grāmatā "Cilvēka bērns". Pēc šī romāna veidotā J. Streiča filma aiznesa tālu pasaulē gaišu, dzīves prieka pilnu vēstījumu par Latgali un tur mītošiem ļaudīm.

Rakstnieks no mums ir aizgājis, atstājot bagātu literāro mantojumu, bet trūkst sīkākas ziņas par viņa dzīvi Mežaparkā, tādēļ lūdzu atsaukties visus, kas varētu sniegt kādas ziņas. □

Saulcerīte Neilande,

P. K. 33, Rīga LV-1014, Latvija

@@@@@@@@

LNJAK JAUNA VADĪBA

2000. g. 28. oktobrī LNJAK (Latviešu Nacionālā Jaunatnes Apvienība Kanadā) ievēlēja jauno valdi. Pēc sapulces bija sevišķa gaisotne, kas bija īpaši patīkama. Katrs valdes loceklis vēlas pielikt savu roku darbam. Katram bija jaunas idejas, kuŗas izteica drosmīgi, ar prieku un lepnumu. Visi piekritām, ka LNJAK vairāk jāparādās sabiedrībā. Esam pēdējos gados rūpējušies vienīgi par jauniešu notikumiem, tomēr mums ir svarīgas visas organizācijas. Mēs nevarētu pastāvēt, nedz liksmoties, nedz turpināt veikt svarīgos LNJAK darbus bez to atbalsta. Jaunievēlētie LNJAK valdes locekļi ir:

priekšsēdis	Austris Siliņš
vicepriekšsēde	Margita Pētersone
sekretāre	Liene Kirša
kasiere	Džesika Steprāne
biedrziņi	Andris Daugavietis, Miķelis Vasarājs
sabiedriskā rīkotāja	Pate Kugliča
informācijas locekļi	Māris Blūms Janīna Fogle Ziņa Steprāne
revīzijas komisija	Tamāra Rubene Indra Liepiņa Lizete Valdmane

Centisimies izpildīt mūs svarīgo lomu latviešu sabiedrībā. Plānojam rīkot jaunus pasākumus, kā arī uzturēt tradicionālos. Ceram rīkot jauniešu koncertu un gadskārtējo ŠMIJ, parādīt sabiedrībai, ka esam talantīgi jaunieši. Rīkosim filmu vakaru, rādīsim filmu, kas uzņemta VLJAK laikā, kas mums atgādinaš jauko, informatīvo un LNJAK atbalstīto laiku Saulainē. Rādīsim arī prezidentes Vairas Viķes-Freibergas interviju, lai tuvāk saistītu jauniešus Latvijas politiskam stāvoklim. Decembrī rīkosim slidošanu. Jaungada svinībās atbalstīsim Ņujorkas latviešus Katskiļos. Patlaban pētām iespēju dot stipendiju kādam Kanadas jauniešim, lai tas varētu mēnesi strādāt Latvijā.

Ja vēlaties tuvāku informāciju, lūdzu, apskatiet tīmekļa lapu www.lnjak.com. Informācijas locekļi un palīgi ir ļoti citīgi strādājuši, lai visiem locekļiem izsūtītu **Knīpstangu** un arī lai izsludinātu informāciju pa epastu. Ja paši vēlaties vai pazīstat kādu, kas gribētu biedrs vai biedrveicinātājs, kā arī atsūtīt ieteikumus vai jautājumus, lūdzu, atrakstiet man - austrits@hotmail.com.

Liels paldies un lai dziesma valda Jūsu sirdis!

**Austris Siliņš un
LNJAK valde**

KANADĀ UZVAR LIBERĀĻI

Šī gada 27. novembrī notika Kanadas parlamenta vēlēšanas. Karstajā priekšvēlēšanu cīņā netrūka domstarpību un skarbu vārdu. Jaunveidotā Alianses partija cerēja uz lielu deputātu pieaugumu un liberāļu mazākuma valdību, kamēr Jaunie demokrāti un Konservatīvo partija vēlējās noturēt savu oficiālo partijas stāvokli. Kvebekas bloka (seperatīstu) partija bija pašpārliecināta, ka iegūs lielāku deputātu skaitu, jo uzskatīja, ka Ž. Kretjena kandidatūra tiem būs izdevīga. Publiskās domas mērītāji tomēr vēlēšanu iznākumu nodoto balsu ziņā izrādījās ļoti akurāti, paredzot liberāļiem 43% un aliansiešiem 24%, blokistiem 13%, bet jauniem demokrātiem un konservatīvajiem 10% katram. Šāds balsojums pārsteidzošā kārtā nodrošināja liberāļiem trešo pēc kārtas vairākumu parlamentā un līdz ar to valdības sastādīšanu. Visnozīmīgākais liberāļu panākums, šķiet, bija tieši Kvebekā, kur tie saņēma vairāk balsu un panāca, ka blokisti pazaudēja 6 sēdekļus.

Balsu skaitīšana Kanadā neradīja nekādas problēmas. Jau 15 minūtes pēc vēlēšanu iecirkņu slēgšanas ziņu aģentūras varēja ziņot, ka uzvarējuši liberāļi. Lai gan vēlēšanu gaitā notika viena otra pārmaiņa un dažos iecirkņos bija vajadzīga balsu pārskaitīšana ļoti tuvā rezultāta dēļ, par iznākumu nebija ne mazāko šaubu.

Liberāļi ieguva 172, Alianse - 66, Kvebekas bloks - 38, Jaunie demokrāti - 13 un konservatīvie - 12 sēdekļus. Tā nu jaunajā parlamentā liberāļiem ir solids vairākums - 43! Ar lielu balsu vairākumu atkārtoti tika ievēlēta arī liberāļu deputāte **Sarmīte Bulte**, Toronto, kuņai šī izrādī-

jās otrā vēlēšanu uzvara šo rudeni, jo viņa ir atkal ievēlēta arī LNAK 18. padomē.

Balsotāju piedalīšanās bija zema - tikai 63% no tiesīgajiem. Šis faktors nepalīdzēja valdības opozicionāriem, kas nebija bijuši spējīgi ar savām programmām aizraut neapmierinātos vēlētājus.

Ž. Kretjenam tā bija liela uzvara, ar kuņu viņš uz labu laiku būs apklusinājis savus pretiniekus paša partijā, kas labprātāk būtu vēlējušies, ka partiju vadītu patreizējais finanču ministrs Pauls Martins. Un ja viņš savu popularitāti nezaudēs un ja valdības sekmes būs pietiekamas, kas var zināt - viņš kandidēs vēlreiz, lai panāktu to, ko neviens cits ministru prezidents šajā gadsimtā Kanadā nav panācis - tiktu ievēlēts ar vairākumu ceturto reizi.

Interesanti atzīmēt, ka liberāļu bastions ir Ontario province, kas ievēlējusi 100 liberāļu no 103. Turpretim provinciālās vēlēšanās uzvarējuši un valda konservatīvie premjera Harisa vadībā. Viena no Kanadas ipatnībām ir tieši tā, ka vēlētāji parasti vēlas, lai Otavā būtu pretēja valdība kā provincē. To divi reizes pēc kārtas pierādījuši Ontario province.

Liberāļu politiska programma ir ietverta, t. s., sarkanā grāmatā. Par cik tā tiks īstenota, to liecinās turpmākā darbība. Jau šobrīd no Otavas nāk ziņa, ka lai panākumi būtu, Kretjens centīsoties savu vietu Kanadas vēsturē nodrošināt ar to, ka ievēdīšot garantētu darba atbildību visiem valsts pilsoņiem. Pieņemot vajadzīgos likumus un projektus viņam vismaz šobrīd nebūs nekādu problēmu, jo vairākums viņam nodrošināts jeb kuņā gadījumā.

Pārējām Kanadas politiskām partijām nenāksies viegli iegūt pozīcijas, kuņās tās varētu nākamajās vēlēšanās uzvarēt, jo tās ievērojami sadala balsis. Jācer, ka valdība nepielaidīs lielākas kļūdas, kā tas gadījās iepriekšējam Kanadas premjeram Braienam Mulronijam, kuņ konservatīvo partija pēc sakāves cīnās ar bankrotu un izdzīvošanas problēmām. Kvebekas Bušāram Kanadas vēlēšanu iznākums arī nav patīkams. Šķiet, ka neatkarīgas Kvebekas valsts veidošanas iespējas arvien vairāk attālinās, pateicoties viņa neveiklajam stāvoklim, kuņā viņš apkaņo savu tautieti Kretjenu kā tautas nodevēju un kuņā viņam jānomierina ultranacionālisti, kas prasa negantu rīcību politikajā arēnā, kādai kvebekieši, it sevišķi jaunie gados vairs vienkārši netic! Tie strauji attālinās no veco seperatīstu idejām un raugās uz nostabilizētu ekonomisko stāvokli, kas nodrošinās viņiem dzīves iztiku.

Šķiet, ka lielās ASV varētu no mazās Kanadas politikā laukā daudz ko mācīties. Demokratiskie principi Kanadā vēl arvien ir uz stipriem pamatiem. □

R.

✉ ✉ ✉ VĒSTULES ✉ ✉ ✉

MĒS JAUNU PASAULI SEV CELSIM...

Biju diezgan pārliecināts, ka karstajam vasaras laikam beidzoties, izejot vēsākā, arī karstās galvas mūsu latviešu sabiedrisko organizāciju kļūdu meklētājiem būs mazliet atdzisušas, prāts mierīgāks, kritika iecietīgāka un iedriģāka. Diemžēl, maldījos. Novembra MLB Ziņotājā, tuvojoties mūsu jumta organizācijas LNAK padomes vēlēšanām, neiecietības velniņš atkal sāka savu nomelnošanas darbu, kas pārliecināši izpaužas mūsu vidējās paaudzes citīgā rakstītāja Juņa Mazuša grūti izburtojamā, gaužam neskaidrā un savārstītā rakstā "Par LNAK padomes vēlēšanām". Jau mēnešiem ilgi ar asiem, atkārtotiem paštaisnības meklētājiem uzbrukumiem, to autors meklē kļūdas un ieganstus mūsu demokrātiskā ceļā ievēlētiem jumta organizāciju vadītājiem - DV un LNAK, bet pēdējā laikā arī ci-

tiem (lasiet J. Mazuša rakstu "Kapitāljahtājums" tā paša mēneša numurā!), kur grožus rokās vēl tura daļa mūsu vecākās paaudzes. Vadoties no J. Mazuša, ne tikai šajā, bet arī citos rakstos izteiktiem spriedumiem, šī paaudze vairs nekur neder, tā jānomaina un viņu vadītās organizācijas jāuzved uz pareizā ceļa vai jālikvidē. Šķiet, ka cienijamais autors vai nu piemirsis, vai arī nezina seno latviešu parunu: "Pirms aizber vecu aku, izroc jaunu!" Nestridos par to, ka šī, vecākā un paša Juŗa Mazuša paaudze nebūtu kļūdijusies, bet visas kļūdas, ieskaitot arī manējās un paša Juŗa Mazuša, ir labojamas. Paliek jautājums, vai to vēlamies. Mēs visi maldamies un kļūdamies; visi, kas ko dara. Nekļūdas tikai tie, kas dara gauŗam maz vai nekā un savu laiku pavada ar kļūdu meklēšanu citiem. Vai tieŗam mūsu patvēruma zemju un globālās organizācijas ir tā nogrēkojuŗās, nelietderīgas un greizas, ka tās jānomaina pret kaut ko citu, diemŗēl nezināmu, kam atbildi nespēj dot pats Juris Mazutis. Lasot pēdējos Mazuša rakstus un tur pautās domas, kuŗām nav viegli izsekot, atmiņā iezogas pirms gadiem 50 vai mazliet vairāk tik bieŗi dzirdētā, bēdīgi slavenā fraze: "Mēs jaunu pasauli sev celsim!" Kur ir šodien šis jaunās pasaules cēlēji? Mūsu tautai ir arī kāds cits sakāmvārds, ka ābols no ābeles tālu nekritot. Jābrinās, cik gan tālu tas aizkritis šoreiz. J. Mazuša rakstā ne viss uzskatāms par negatīvu, tur ir arī pozitīva iezīme, jo LNAK padomes vēlēŗanās vajadzēja būt tikai vienam sarakstam. Bet kas tad sastādīja pirmo sarakstu un to laida klajā? Vai tas nebija partejisks, vienpusīgs, ignorējot otrā saraksta kandidātus? Jā, vajadzēja būt tikai vienam sarakstam.

Nevaru nepieskarties J. Mazuša raksta pēdējam paragrafam "Anomālijas", kur tā autors mani pārsteidz ar savu gaiŗredzību, spēju pareģot to, ko vēl nezina viņa pareģojumā minētā persona pati, šini gadījumā Sarmite Bulte. Kā Juris Mazutis to zina, ko nākotnē darīs S. Bulte, brauks vai nebrauks uz sēdēm? Vai tieŗam mūsu vidū būtu jauns Nostradams, kas spēj paredzēt, ko katrs mēs darīsim rīdien?

Gauŗam nevietā un dziļi aizvaino J. Mazuša apzināti maldīgais spriedums par vienu no iecienītākajiem un priekŗzīmīgākajiem jaunākās paaudzes pārstāvjēm - Dagu Demandtu, kas ar savu latvisko stāju, atsaucību, apdomību un iecietību, iemantojis visas lavieŗu sabiedrības atzīnību, tālu aizejot priekŗā Jurim Mazutim. Vai viņŗ bija jānomelno tikai tāpēc, ka nepiekrīta Juŗa Mazuŗa un daŗu domu biedru aicinājumam sekot viņu vēl nepārbaudītai izlasei? Ar savu noteikto stāju un nelokamību, viņŗ skaidri pierādīja, ka J. Mazuŗa vērtējums par viņu ir neiecietīgs, maldīgs un aŗgārnis.

Ja Juris Mazutis ir, tieŗam, tik pārliecināts par savu domu, ceļa izvēles pareizību un citu kļūdām, kāpēc viņŗ nekandidēja LNAK padomes vēlēŗanās, kā to darīja redaktors M. Œtauers, aizstāvojot savus uzskatus, un nemēģina 'slīcēju' kuģi glābt no nogrimŗšanas? Cik daudz J. Mazutis pats ir iesaistījies Otavas latvieŗu sabiedrībā un tās darbā? Otavieŗi stāsta, ka maz gan viņŗ tur redzams... Neskataŗies uz maniem darbiem, bet klausāŗies manos vārdos, lai kam gan ir pareizs raksturojums Jurim pašam par sevi.

LNAK vēlēŗanu rezultāti rādis, vai Varimants Plūdons ar Tāļivali Kronbergu rīkojuŗies pareizi, vai ne ar \$ 10,000 atbalstu Kanadā vienīgajam laikrakstam "Latvija-Amerikā", kas gadu gājumā izaudzis par vienu no labākajiem un pilnīgākajiem latvieŗu informācijas avotiem ar bezpartejisku ievirzi savas cienījamās un rūdītās, ilggadīgās redaktores Ingridas Viksnas vadībā. Raudāŗ krokodiŗa asaras par LNAK rīcībā esoŗiem, it kā \$ 6000,000 un zilēt, ko ar tiem LNAK darīs, ir daudz par agru, un, kas zina, varbūt daŗa no tiem tiks pieŗķirta arī Juŗa Mazuŗa iecerētiem projek-

tiem, ja pats ieteicējs kļūtu mazliet iecietīgāks un rāmāks savos nemitīgos uzbrukumos un citu pelŗanā. □

Skrastiņu Indulis

* Būtu interesanti uzzināŗ, ko šajā jautājumā domā pats Dags Demandts. Vai viņŗ vēlas, lai viņa vārdā runā kāds cits, ne viņŗ pats?

Par LNAK 18. padomes vēlēŗanu rezultātiem lasiet Œi numura 4.-6. lpp. un variet paŗi izdarīt savus slēdzienus.

Red.

DR. EDUARDS B. DEKSNIS EIROPAS SKATUVĒ

Atbildi jautājumam, kas nepiecieŗams, lai no Montrealas Latvieŗu skolas sola uzrāptos Eiropas skatuvē, laikam, gan var dot tikai tas, kas tur uzkāpis, jō neticu atgadījumam un neticu arī laimei. Montrealieŗiem, it seviŗķi tiem, kam dēls vai meitas, pirms, apmēram, gadiem 40 berzēja latvieŗu skolas solus Sent Kevina skolā, būs atmiņā palicis arī kāds jautrs, draisks, dūŗīgs puika sārŗiem vaŗiem. Par skolas pārzini toreiz strādāja ilggadīgais skolotājs inŗ. Kazimīrs Deksnis, neļaudams pilnīgi izdzist savam jauno dienu sapnim - maizi pelnīt skolojot jauno paaudzi savā tēvu zemē. Diemŗēl, nepiepildījās ne viena, nedz otra vēlme, kaut gan par skolas pārzini viņŗ strādāja ilgus gadus. Dzīve, maiņas un negaidīti apstāķļi novirzīja viņa izvēli uz citiem ceļiem un no apgūtā tehniskā zīmētāja darba Montrealā viņŗ kļuva par galveno inŗeneri, ieņemot atbildīgas amatus un vadot ievērojamus pasaules mēroga būvprojektus. Arī Œeit vietā būtu tas pats jautājums, kā viņŗ tik augstu varēja uzkāpt? Arī tas nebija atgadījums, nedz laime, un vietā būtu vecā latvieŗu paruna: "Mūŗu dzīvo, mūŗu mācies!". Runājot par latvieŗu skolas sārŗvaidzi, jauno censoni un kalnā kāpēju Eduardu Eeksnu vai Bruno, kā viņu "nokristījuŗi" mājinieki un draugi, jāatceras otra latvieŗu paruna, ka ābols no ābeles tālu nekritot, bet turpmāk par to, kam Œis apraksts domāts - montrealieti Bruno, kuŗŗ jau labu laiku virina durvis vienā no redzamākajām organizācijām pasaules mērogā - EKL (Eiropas kustība Latvijā), caur kuŗām ved ceļŗ uz ES (Eiropas Savienību). Œodien, laikam, gan reti viņŗ būs sastopams savā birojā Briselē, bet vairāk gan dažādās Eiropas galvas pilsētās, ES darbu kārŗoŗanā.

Daŗai no mums jau būs zināms, ka 1998. g. EKL valde par Eiropas cilvēku Latvijā izvēlēja E. Bruno Deksnu (par to jau bija rakstīts MLB Ziņotājā -red.), vairāku grāmatu par ES autoru. E. Deksnis beidzis Makgila universitāti Montrealā, Prinstonas universitāti ASV un Eksasas universitāti Lielbritānijā, iegūŗstot filozofijas doktora gradu lieŗiŗķā matemātikā.

Novembŗa sākumā Rīgā notika konference par tematu "Eiropas integrācijas aktualitātes", kuŗā piedalījās Latvijas Zināŗņu akadēmijas prezidents Jānis Stradiņŗ, Latvijas Ārlietu ministrs Indulis Bērziņŗ, Francijas vēstniece Latvijā Luīze Avona, Eiropas komisijas administrācijas darbinieks Dr. h. c. Eduards B. Deksnis un Jānis Folkmanis. Konferenci organizēja LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centra vadītājs Tāļivaldis Jundzis un Sociālo tehnoloģiju augstskolas rektors Juris Celmiņŗ, kā arī Vidzemes augstskola. Ar referātiem piedalījās arī 12 studenti, izsakot domas par Latvijas iestāŗanos ES, nozīmi Latvijas atplauķŗšanā, tautas dalītām domām, ieguvumiem un zaudējumiem. Vēl arvien laba daŗa tautas nav pietiekoŗi informēta, ko Latvija iegūŗ un ko zaudēs, tajā iestāŗoties. No otras puses skatoties, J. Stradiņŗ jautāja, vai Eiropas savienībai mēs esam vajadzīgi un vai Eiropas sabiedrība spēŗ samierināŗties ar to, ka dažām turīgām valŗstīm būs jāpadalās ar nabadzīgākām zemēm? Līdzŗinējā aptauja norāda, ka tikai

nepilna puse ES dalībvalšņu piekristu Latvijas uzņemšanai ES.

Francijas vēstniece Luīze Avona, uzrunājot klātesošos franču valodā, par ES nākotnes darbību un mērķiem, uzsvēra, ka Eiropa ir vieta visām tautām un visās mēlēs runātājiem, norādot, ka ir skārti divi nozīmīgi jautājumi. Pirmais, neviena ES dalībvalsts neuzspiež savu gribu citai, balstoties uz savu spēku un varenību, bet tā (ES) ir radīta lai nodrošinātu mieru telpā, kur katrai pieder savas vērtības. Viņa arī norādīja, ka ES telpā jāievēro demokrātijas principi, lai nezustu individuālās vērtības, uzsvērot, ka Francijas prezidijas laikā, ko tā tagad pārņem, starpvaldību konferences mērķis būšot īstenot institūcijas reformas, kas nenozīmē tikai ES attīstību, bet reformu, kas uzlabotu ES spēju uzņemt jaunas dalībvalstis.

Latvijas Ārlietu ministrs Indulis Bērziņš savā referātā "Mēs kā maza valsts esam vajadzīgi Eiropai un Eiropa mums", apsveicot konferences dalībniekus, izteica pārliecību, ka Latvija nākotnē kļūšot par ES un NATO dalībvalsti, kas esot mūsu stratēģiskais mērķis, mūsu iespēja ne tikai izdzīvot, bet arī attīstīties. Viņš arī norādīja uz globalizācijas rēgu un bailēm, ka, iestājoties ES, varētu zaudēt savu latvisko identitāti, ko noteikšot ES starptautu biroja izstrādāti statūti. Paziņoja, ka nākošā ES prezidējošā valsts - Francija, kuņas vadības laikā tiks spriests par jauno dalībvalšņu uzņemšanu, "Ir skaidrs, ka ES, kuņai mēs pievienosimies, būs citādāka nekā tā, kuņu redzam šodien. Pirmkārt, pašai ES ir jāatbild uz globalizācijas procesā izvirzītajiem jautājumiem un izaicinājumiem, bet, otrkārt, ES jāmainās kaut vai tādēļ, lai tā spētu uzņemt jaunas dalībvalstis," norādīja ministrs. Viņš uzsvēra, ka ES paplašināšanas nolūkā svarīgi lēmumi jau pieņemti pagājušā gadsimta beigās Luksemburgā un Helsinkos un ka ES tiks uzņemtas Viduseiropas un Baltijas valstis, veidojot brīvu, vienotu un drošu Eiropu.

Par tematu "Ko Latvijas jaunieši zina par Eiropas Savienību" otrajā konferences daļā, kur, starp citu, referātus nolasīja arī 12 dažādu Latvijas augstskolu studenti, savā pārskatā vērtējumu par šo konferenci deva un iespaidus par šo jautājumu izteica Dr. D. B. Deksnis, norādot, ka Latvijas studentu interese par ES pieaug tad, kad Latvijas politiski un ekonomiski aktīvā sabiedrības daļa izlēma par valsts virzību uz ES. Viņš norādīja, ka Latvijai tiešām nav citas izvēles ekonomiskās virzības aspektā, ko pierāda ne tikai pozitīvie viedokļi, bet arī negatīvā nostāja pret ES, jo pat skeptiķi ir atzinuši, ka Latvija noteikti iestāšoties ES un viņu vienīgās bažas esot par Latvijas vietu un lomu šajā institūcijā. Viņš arī atzina, ka Latvijas studenti ļoti maz uzmanības pievērsuši franču diplomātijai, kas nebūtu pieļaujams, jo Francija lielā mērā nosakot ES politiku, kuņas nostāju atziņīgi vērtē arī pārējās ES dalībvalstis. Viņš uzsvēra, ka darbā ar ES institūcijām ir svarīga ne tikai angļu, bet arī franču valodas prasme, kas dotu iespēju iepazīties ar franču uzskatiem un domām, kas ne vienmēr sakrīt ar angļu ziņu avotiem. K. Deksnis, kas šajā konferencē piedalījās vairāk kā novērotājs un tās darba vērtētājs, uzsvēra, ka ir ļoti svarīgi studentiem jau tagad apzināt tās problēmas, ar kuņām Latvijai nāksies saskarties integrācijas procesā, un saprast, kādos jautājumos būs jāizmanto studiju laikā iegūtās zināšanas. Pieskaroties integrācijas negatīvai pusei, viņš norādīja, ka tā nav viena gada jautājums un ka visas Eiropas labklājība nav veidojusies vienā dienā, bet vismaz 30 gadus, piebilstot, ka esot ļoti grūti paredzēt kādas tautas nākotni. Kā kritisku piezīmi Latvijas studentu pētniecības darbā jāuzskata E. B. Dekšņa norādījums par nespēju sagatavot pārskatus un pētījumu rezultātus īsi un konspektīvi, kas izpaužas arī jaunāko Latvijas pārstāvju darbos Briselē, piezīmējot, ka arī Latvijas presē

ļoti bieži parādās vienpusīgas ziņas. Savu pārskatu par ES un Latvijas vietu tajā, viņš nobeidza ar norādījumu, ka turpmāk sabiedrība būtu jāinformē plašāk par šīs organizācijas mērķi un iecerēm, kas daudziem vēl nav visai skaidras, kā arī par to, kas aizstāv un aizstāvēs iedzīvotāju intereses Eiropas institūcijās, darot to zināmu vienkāršā un saprotamā valodā. Svarīgi esot arī iemācīties strādāt grupās, bez nozīmēta vadītāja un vadības. Viņš arī norādīja, ka latviešu mentalitātē jau pēc būtības, vēsturisko apstākļu ietekmē, iesakņojusies vēlme pakļauties, tomēr Eiropa vēlas līdzvērtīgus sarunu biedrus. Mazai tautai, lai izdzīvotu un pierādītu sevi, ir jāprot strādāt kopā ar pārējiem, izmantojot vienlīdzīgas iespējas. - "Jaunā un modernā domāšana ir pamanāma Latvijas studentos un jauniešos. Jācer, ka tā pilnveidosies," teica Dr. Br. Deksnis.

Otrs Latvijas pārstāvis no Eiropas komisijas - Jānis Folkmanis pastāstīja par ES konstitūciju un dalībvalšņu neatkarību.

Cerēsim, ka kādu dienu Bruno atradīs laiku apciemot montrealiešus un varēs tiem pastāstīt, cik tālu ir Latvija ceļā uz ES; kas jādara kalnā kāpējiem, lai sasniegtu virsotni, un, kur smelties spēku un gudrību, lai negaidītais, neparedzamais, bet jūtama, vienmēr draudīgais austrumu vējš kalnā kāpēju nenopūstu no kalna aizā. Būsim priecīgi atkal pēc ilgiem gadiem redzēt latviešu skolas jaunekli vīra zābakos. □

Skrastiņu Indulis

#####

GEOORGS STRAUTIŅŠ ASTONDES MITGADNIEKS

Viens no Montrealas latviešu saimes aktīvākiem darbiniekiem, kā DV Montrealas nodaļā, tā arī pensionāru apvienībā un latviešu ev.-lut. Trisvienības draudzē - **Georgs Strautiņš** - š. g. 16. novembrī, pensionāru saimes 70 galviņu plašajā saietā, atskatījās uz sava raibā mūža 80 aizvadītiem gadiem. Kopā ar savu darbīgo un atsaucīgo dzīves biedri Ilgu viņi bija izkārtojuši šī saieta dalībnieku pabarošanu, sedzot izdevumus.

Georgs Strautiņš dzimis 1920. g. 16. novembrī Ufas apgabalā, Krievijā, vecākiem esot bēgļu gaitās. Kopā ar tiem Latvijā atgriezies 1921. g. un apmeties Rīgā, kur tēvs bija mežsargs Meža parkā, bet jau 1924. g. Strautiņu ģimēni aplaimo otrā dēla ierašanās pasaulē. Abi brāļi auguši diezgan lielā brīvībā. Zīmīgi, ka abiem ļoti interesējusi tēva darba rīku kaste, no kuņas samērā ātri sāka pazust rīki, kas abiem likās nepieciešami kopējo izdarību īstenošanā. Dabīgi, ka sekoja bargs rājiens. Pēc 21. pamatskolas beigšanas Georgs iestājās VEF arodskolas mehanikas nodaļā. To nobeidzot, atrada darbu VEF uzņēmumā, bet pa vakariem mācījās Raiņa ģimnazijā.

1943. g. novembrī viņu iesauc 15. latviešu divīzijā ar apmācību vietu Paplaku, bet vēlāk tiek pārskaitīts uz slaveno 19. divīziju. Piedalījies Kurzemes lielkaujās un tur pirmo reizi arī ievainots. Īsi pirms Kurzemes kapitulācijas, 1945. g. februārī, ievainots otrreiz un mēnesi vēlāk pārvests uz Vāciju, kur kara beigas sagaida neitrālajā joslā pie amerikāņiem, kas gūstekņus izdevuši frančiem. Pēc 31 gūstā pavadītiem mēnešiem atbrīvots un kļuvis par civilstrādnieku. Te Georgs atceras, ka ap 30 jaunāku gada gājuma leģionāri, uz klausot krievu vīlinātāju solījumus, devušies ceļā uz Latviju. Cik no viņiem tur nonāca, ir cits jautājums. Francijā palikušie latviešu leģionāri, kopīgā domu risinājumā ar vācu karavīriem, sākuši lēnām piemēroties vietējiem apstākļiem. Kad Francijā sāka ierasties pirmie bēgļi ap 1947. g., Georgs atradīs sava mūža otro pusī - Ilgu un 31. decembrī nolēmis atstāt puīša gaitas un doties uz laulības ostu, kur māc. Alfreds Lappuķe, piedaloties ap 40 bijušajiem leģionāriem un bēgļiem, abus uzsēdinājis uz

vienvirziena braucamā dzīves kuģa. Dzīvei lēnam ieejot normālākos apstākļos, Georga vai "Džordža" un viņa jaunās sievas dzīvokli bieži pulcējušies agrākie kaŗa biedri, lai pie viņa glāzes kopīgi atskatītos aizvadītajos gados un kalnu plānus ritdienai. Tur tikusi nodibināta arī DV kopa. Tai daudz palīdzējis atsaucīgais māc. Lappuķe. Paveŗoties vārtiem uz citām laimīgām salām un zemēm, pamazām paklīdis bijušo leģionāru pulciņš Francijā. Georgs ar Ilgu nonāk Kanadā un apmetas uz dzīvi Montrealā, kur jau dzīvo Ilgas brālis. Georgs atrod darbu lielajā Markoni uzņēmumā, kur nostrādā 35 gadus.

1953. gadā ierodas meita Rita. Kad viņa vēlāk izrāda interesi koklēšanā un tajā gūst panākumus, vadoties no Jansona paraugiem, viņš izgatavo meitai kokli, kas skan tik labi, ka rodas citi pieprasījumi. Georgs apziņas spiests izgatavo ap 100 kokļu, tās piestīgo un labo. Tā Strautiņu mājas pagraba telpas kļūst par senā latviešu mūzikas instrumenta - kokļu darbnīcu un pats šodienas jubilārs par iecienītu kokļu meistarū.

Saskatot nedalāmu līdzību koklei ar dabu, Georgs ar savu ģimeni iepērk "savu stūrīti, kaktiņu zemes" skaistajā Labrenču kalnu pakājē pie Sarkanās upes, kur jau vasaras mītnes atradis kāds ducis montrealiešu un uz no atmata un krūmiem atbrīvotas zemes uzceļ vasaras mājiņu, ierīko tur skaistu un plašu dārzu. Tur bieži novakarēs pulcējas bariņš draugu, lai pa laikam atcerētos Francijas viņa laukus, savu jauno dienu gadus un pie labas mūzikas klausītos Sarkanās upes viņu čalošanā, meklējot tiem līdzību ar viņiem Daugavā.

Daudz baltu dieniņu manam Francijas laika līdzgaitniekam, kad mēs jauni bijām... □

Skrastiņu Indulis

Godājamie Ziemsvētku saiņu akcijas atbalstītāji!

Viens darba gads noslēdzas arī mūsu DV nodaļai. Atskatoties uz padarīto, ko varējām paveikt tikai ar Jūsu visu atsaucību un atbalstu, par panākumiem varam būt gandarīti visi, gan Jūs kā devēji un mēs kā darbu darītāji. Vislielākā palīdzība mūsu tautas trūkumcietējiem, daudz bērnu ģimenēm, vecajiem kaŗavīriem un jauntnes organizācijām dzimtenē tika dota tieši aizvadītajā 2000. gadā. Tas iezīmējas ar aizsūtītiem 117 lieliem, tuvu 500 kubikpēdu saiņiem. No tiem puse bija ar jaunām drēbēm, ziemas jakām un formas tērpiem. Naudā 2000. gadā aizsūtījām \$ 12,800 tieši palīdzībai, bet ap \$ 7,000 esam izdevuši par iepirktiem un aizsūtītiem apaviem un drēbēm. Nosūtījām montrealiešu ziedojumu Brīvības piemineklim \$ 4,105 apmērā un \$ 300 Kurzemes brāļu kapiem Lestenē nosūtīsim tikko ziedojumi būs pieauguši. Pagājušā gadā tiem nosūtījām \$ 2,000 lielu summu.

Šie skaitļi rāda, ka montrealieši un DV Montrealas nodaļa var droši stāvēt blakus daudz lielākām vienībām ar plašāku latviešu saimi kā šeit, Montrealā, un te vietā būtu jautājums, kas mudina šo saimi uz šādu labestības ceļu? - Apziņa, ka mums jāatdod Latvijai tas, ko esam no tās ņēmuši, pārlicība, ka devējam dotais atdodas vai vienkārši visam tam pamatā stāv dzejnieka Raiņa vārdi, ka mīlestība neprasa, bet dod un dod.

Ziemsvētku saiņu akcijai ziedojuši:

\$ 10.- Flora Bogdanovs, Ilga Dekmeijers, M. Sala, M. Štauvērs, A. Stignērs; \$ 20.- Jadvīga Ozoliņa, Nora Saletē, Spidola Zariņa; \$ 25.- Alma Abrams, E. Balulis, J. Gributs, I. Klaiše, V. Kalacis, E. Kajaks, J. un G. Lukstiņi, O. Rozentāls, Lidija Stadīņš, Ausma Valters, P. Zujevs; \$ 30.- Rīta Bungay, Ruta Gabrušs, Liliņa Rudzāts; \$ 35.- E. Krūze, R. Karlsons; \$ 40.- Valentīna Leikučs, I. Steprāns, G. un I. Strautiņi; \$ 50.- Elza Āboliņa, E. Bārdiņš, A. Caune, J. Greizis, J. Graudiņš, Ausma Hūns, J. un A. Ierasti, Mirdza Kalacis, E. un V. Lipomaņi, V. Nikiforovs, V. Ozols, Milda Ozols, L. un B. Ozoliņi, Anta Paabo, Skaidrite Pedley, F. Porietis, Helena Šmits, J. un K. Tēraudi, H. un Š. Žvigiļi, A. Zariņš, Jadvīga Pekšs-Gasparovičs; \$ 75.- J. un E. Metumi; \$ 100.- Antonina Bremze, Alma Gūtmanis,

Eleonora Krūmājs, V. un A. Paegles, J. Paliēps, A. Pušpurs, E. Skujiņš, Malda Skaistkalns, J. Smelters, Bernadette Waldheima; \$ 150.- E. Auders; \$ 160.- A. Panga; \$ 200.- anonīma ziedotāja, A. Apinis, K. Čaks, Valija Grunde, J. Skrastiņš, Rasma Stēlps-Kirsteins; \$ 1,000.- anonīma ziedotāja.

Kopā no 68 ziedotājiem saņemts \$ 5,300.-.

DV Montrealas nodaļas valdes uzdevumā izsaku visiem šī pasākuma atbalstītājiem sirsnīgu pateicību un novēlu gaišus un liksmus svētkus un Dieva svētību, labestības apveltītu Jauno 2001. gadu!

**Indulis Skrastiņš,
valdes priekšsēdis**

MONTREALIEŠI VALSTS SVĒTKOS

Iezīmīgs, savādāks kā parasti, labi sagatavots un izpil-dīts bija montrealiešu, organizāciju padomes rīkotais Latvijas valsts svētku 82 gadu dibināšanas atceres sarīkojums, kas notika 19. novembra pēcpusdienā, Latviešu centrā, piedaloties ap 120 visu paaudžu pārstāvjiem. To atklāja sarīkojuma programmas vadītājs Roberts Klaiše, kas savā lomā vēl lieku reizi pierādīja savai latviešu sabiedrībai, ka nepaliks tukšums vecākai paaudzei aizejot. Latvijas karogu ienesa Latvijas armijas virsnieki - plkv. ltn. Normunds Aizpurs, kpt. Ronalds Lesiņš un vltm. Raivis Rūtenbergs, mūsu jaunākās paaudzes - latviešu skolas audzēkņu pavadīti. Kanadas himnai sekoja māc. R. Caunes vadītais svētbrīdis, kuŗā viņa norādīja uz šīs dienas nozīmī latviešu tautas mūžā, uz latviešu kaŗavīru nestajiem upuriem Latvijas brīvības izkaŗošanā un neatkarības atgūšanā. Sekoja Romāna Vanaga dziesma "Mēs viena tauta, viena saime".

Glūži pretēji citiem šāda veida atceres sarīkojumiem, kur runātāju pultā kāpj kāda sabiedrībā labi redzama persona ar panākumu sarakstu aiz muguras, šoreiz rīkotāji bija izvēlējušies piecus, dažādu paaudžu, dažādu uzskatu un dažādu pieeju runātājus, kas katrs izteica savas domas, jūtas un arī vērojumus par Latviju un latviešiem šeit un Latvijā. Viņu temats bija: "Mēs, latvieši, savā zemē un pasaulē". Kā pirmais runāja 16 gadus vecais Latviešu skolas absolvents Dāvids Porietis-Bedārdis, labi aprakstīdams Latvijas dibināšanas laiku, Latvijas pirmo neatkarības zaudēšanu un 1941. g. jūnija mēneša krievu okupāciju, tad 1991. g. brīvības atgūšanu, izsakot vēlēšanos dzīvot un strādāt Latvijā un būt aktīvam sabiedrības loceklim. Vēl arvien darbojas Latviešu skolā un ir aktīvs latviešu sabiedrības jaunākās paaudzes domu paudzējs un latviešu tradīciju turpinātājs. Otrais runātājs bija arī jaunākās paaudzes aktīvais, vienmēr atsaucīgais, gaišu skatu un labas stājas paraugs Dags Demandts, teicot, ka par to daudz pateicības pienākoties viņa vecmāmiņai. Viņa aktivitātes izpaužas vietējās latviešu draudzes dzīvē, kā arī Daugavas Vanagu mērķu sekmēšanā un latviešu sabiedrības darbu veikšanā svešajā zemē. Pirmo reizi Latvijā bijis jau 16 gadu vecumā 1991. gadā, tad otreiz - 1999. g. un kādu laiku strādājis Jelgavā tūrisma laukā. Runātājs uzsvēra, ka 9 gadu laikā Latvijā ir redzamas pārmaiņas, arī Jelgavā, kas pēc kaŗa bijusi galīgi sagrauta, tagad jau atplauksi. Norādīja ka Internets var vienot, kristalizēt domas un izvērtēt dažādus uzskatus un tā maiņas isā laikā un varētu rast izlīdzinājumu domu izmaiņā starp tautu Latvijā un šeit. Daga gala vārdi: "Milēsim Latviju un savu latvietību!"

Trešais runātājs bija, varētu teikt, videjās paaudzes pārstāvis Jānis Mateus, viens no redzamākiem mūsu darbiniekiem, kas savu runu iesāk, salīdzinot kādu smagu, putekļiem klātu lādi pagrabā, kur glabājas tautiskas sedziņas, kas šeit tika atsūtīta pirms 50 gadiem, tēvam un mātei vēl metot pēdējo skatu uz Brīvības pieminekli. Viņš, kaut gan dzimis svešā zemē, Latviju nevarot uzskatīt par savu dzimteni, tā tomēr esot viņa tēvzeme. Viņa paaudzes

latvisko pārdzīvojumu veido 2 faktori. Viens, vecāku stāsti un dzimtenes raksturojums par dzīvi un laikmetu tur, toreiz un apstākļiem un jaunām maiņām šodien, kas vairs neatbilst pagātnes nostāstiem. Pirmie vēl šodien glabājas smagajā lādē, kuŗa laiku pa laikam tiek stumta no vienas vietas uz otru. Uz paša jautājumu, vai viss, ko latviešu sabiedrība dara šeit, ir nozīmīgs, Jānis atbildēja ar jā, noteikti. "Mēs paturam savu senču mantojumu un turpinām tautas tradīcijas arī šeit, svešā vidē. Un par to, ka vēl varam to turpināt, jāpateicās mūsu vecākiem, pensionāru apvienībai, DV un draudzēm, kas pirms daudziem gadiem šīs lādes atveda sev līdz uz šejieni.

Ceturrtā runātāja bija Latvijā dzimusi un uzaugusē Luīze Zuika, kas pieminēja un raksturoja laikmetu, kad vārdi "dāmas" un "kungu" bija svešvārdi, bet iecienītie vārdi bija "biedri". Arī 18. novembra atcere bija gaužām neparasts notikums un kaut gan šeit jau iedzīvojušies, tomēr atmiņās bieži kavējas pie aizvadītiem gadiem un laikmeta dzimtenē, ko tik viegli no atmiņas nevarot izdzēst.

Uzrunas noslēdza vecākās paaudzes pārstāvis Staņislavs Jerumanis, Šērbrukas universitātes profesors. Viņš pieskārs latviešu tautas agrākiem, brīvības laika cildēniem tikumiem godīgumam, darba mīlestībai, centībai, pašapziņai, kas Latvijas valsti pacēla augstu pie zvaigžņotām debesīm, kad zeme plauka un tauta zēla un to salīdzināja ar drūmo šodienu un tās negatīvām ieražām, kur alkoholiisms ir iepēmis vienu no pirmajām vietām un šodienas posta perēkļiem. Kā sevišķi jaunu iezīmi tautas rīdīšanai viņš minēja demoloģiju, kad latviešu tauta lēnām izmirst, jo tā pārsniedz dzimstību, un pēc Staņislava ziņējuma pēc 50 gadiem Latvijā būšot vairs tikai ap 1,6 miljoni cilvēku. Arī atgriešanās Latvijā maz ko dotu mūsu tautai, jo esam jau tuvu mūža galam. Viņš arī atzina, ka pasāktais darbs mums noteikti jāturpina un jāstiprina latviskās ģimenes un bērnu latviskā audzināšana, jo zūdot latviešu valodai, pazudis arī pati tauta. "Paliksim šeit un palīdzēsim latviešu tautai. Būtu labi, ja līdzī atjaunotiem Rīgas namiem, atjaunotos arī pati tauta.

Apsveicējos kā pirmais runāja lietuviešu pārstāvis Arunas Staskevičus. Viņam sekoja ilggadīgā latviešu drauga, čehu tautības pārstāvja Dr. Norberta Kazdana apsveikums latviešu valodā. R. Klaiše nolasīja Latvijas sūtņa Kanadā Jāņa Lūša sveicienus. Skatījām Latvijas Valsts prezidentes Dr. V. Viķes-Freibergas novēlējumus un sveicienus video lentā. Himnai sekoja visu kopīgi dziedātā "Mazs bij tēva novadiņis" un karoga iznešana. Tad Otavas un Montrealas koŗu koncerts.

Koncertā dzirdējām 12 latviešu komponistu dziesmas. Tās pārmaiņus dirīģēja Andris Gūtmanis un Andrejs Vitols. Noslēgumā J. Vitola "Gaismas pils". Iepriekšējā dienā montrealiešu "Atbalss bija viesojusies Otavā.

Sarīkojuma jautrākā daļa bija Montrealas latviešu skolas skolnieku dejas grupas 4 tautas dejas. Dejojāji, tērpti tautas tērpos, iepriecināja svētku vakara dalībniekus, radot pārlicību, ka mums, kaut vai maza, aug jaunā paaudze, kas prot latviski dziedāt un dejot tautas dejas. Par to sabiedrības pateicība skolas vadītājai Inārai Paliepai, skolotājiem, mātēm un tēviem, kuŗu mājās vēl glabājas latviskā pūra lāde, kā arī tiem, kas stāstīja par latviešiem Kanadā un Latvijā, tautas sāpēm un priekiem, izskanot kopējā koŗu skandējumā - Jāņa Mediņa "Tev mūžam dzīvot Latvijā!" □

Skrastiņu Indulis

Dāvida uzruna

Ja es turpinu dzīvot šeit, Kvebekā, mans franču mantojums, droši vien, man ļoti daudz palīdzēs. Latviešu sabiedrība lēnām sāk sarukt. Kā es jau redzu. Montrealas latviešu sabiedrība lēnām samazinājas. Mēs neesam ļoti

daudz jauniešu, un kas mums būs palicis nākotnē? Es zinu, ka es mēģināšu turēt Montrealas sabiedrību dzīvu.

Katru sestdienu es eju latviešu skolā. Es biju skolēns, tagad mācu skolēnus. Latviešu skola man ir devusi iespēju runāt, lasīt un rakstīt savā valodā. Esmu mācījies ļoti daudz par latviešu vēsturi un Latvijas ģeografiju. Es esmu lasījis ļoti daudz tautas dziesmu, kuŗas ir sakrājis Barona tēvs. Mani interesē latviešu vēsture. Man gribas vairāk zināt par latviešu deportēšanu 1941. gadā. Es esmu lasījis dažas grāmatas un bieži skatos internetā.

Es mēģinu piedalīties latviešu sabiedriskās nodarbībās. Es esmu LNĶAK biedrs un piedalos notikumos, kad varu. Es mēģinu palīdzēt Montrealas Latviešu biedrības notikumos, lai varētu sadarboties ar visādiem cilvēkiem. Es nevarētu to darīt, ja man nebūtu zināšanas, kuŗas caur gadiem esmu ieguvis Latviešu skolā.

Man tiešām nepatīk celties sestdienas rītos un iet skolā, bet manās acīs, es esmu pavadījis sestdienas rītus daudz labāk nekā citi cilvēki. Šis ir man palīdzējis atrast to, kas es esmu. Esmu draugos ar cilvēkiem, kas dzīvo kilometriem tālu. Bez šī mantojuma man nebūtu bijusi iespēja sadraudzēties ar šiem draugiem. Mani uzticīgākie un vislabākie draugi dzīvo Otavā un Toronto, ne šeit, Montrealā. Tie ir cilvēki, kuŗi man palīdz cauru gadu, un es zinu, ka viņi man palīdzēs nākotnē. □

Dāvids Porietis-Bedard

Vēl par 18. novembra svinībām

Mēs esam iegājuši jaunā tūkstošgadē un dzīvojam lielu pārmaiņu laikmetā. Arī šī gada 18. novembra svinības notika jaunā zīmē. Ne jau katrreiz pārmaiņas ir tikai labas, bet šīs sarīkojums bija ļoti labi izdevies.

Gadu gaitā bija izveidojusies nodibināta kārtība valsts svētku svinēšanā un cilvēki bija pieraduši pie tās, kā pierod zināmai rutīnai. Tā šogad nebija.

Vispirms jau, sarīkojuma telpa bija pārkārtota. Apmeklētāji sēdēja visas telpas gaŗumā vienā pusē un koris bija novietots pie pretējās sienas. Tas deva iespēju noraudzīties skaisto tautas tērpu rindā un, vēlāk dziedot, labāku izskaņu.

Liela nozīme vienmēr ir labam sarīkojuma vadītājam. Tāds mums ir Roberts Klaiše. Ar savu tekošo runāšanu viņš piedot vieglu un raitu gaisotni, runā brīvi, viegli pārējot 3 valodu sliekšņus.

Labā doma bija arī uzaicināt vairākus svētku runas teicējus no pašu vidus. Katram bija sava pieceja un savs sakāmais, kas mums deva vielu pārrunām.

Par jaunās audzes pārstāvi Dāvidu Porieti-Bedard var teikt to, ka viņš ir sējējs un atbilst senai vēlmei: "Ja ikviens tik zemē sētu vienu graudu veselu, kas gan izskaitīt tad spētu zelta kviešu krājumu?" To viņš dara ar ticību un dedzību. Lai viņam izturība un pacietība.

Dāgs Demandts atzinās, ka viņš iemīlējis Latviju, aizbraucot tur. Nu viņš palīdz veidot Jelgavā tūristu centru un grib piedalīties Latvijas izveidošanā. Vēlas arī iesaistīties šejienes darbībā, kandidējot LNAK vēlēšanu sarakstā.

Jānis Mateus stāstīja par mantoto pūra lādi ar Latvijas adresi, kuŗa nu gan no viesistabas pārceļojusi uz pagrabu, bet nav aizmirsta. To jau pierāda viņa darbošanās mūsu vidū, sevišķi Tērvetes bērnu nometnē un savas ģimenes audzināšanā. Mēs visi labi pazīstam Jāņa Mateus centienus.

Pavisam cita pieceja bija Luīzei Zuikai, kas no Latvijas uz Kanadu pārcēlusies dzīvot jau pirms 8 gadiem. Viņa stāstīja, cik grūti bijis pieņemt to, ka pēkšņi pēc okupācijas varas izbeigšanās, viss apgriezies otrādi. Pēkšņi viss tas, kas bijis mācīts kā labs un respektējams, ticis nopelīts un noniecināts. Vecajai paaudzei tas liekas kā jaunības laiku atkārtojums. Toreiz, okupācijas varai pārņemot mūsu

zemi, vienā naktī tika sagrauta un nopelta mūsu iepriekšējā gara pasaule. Lieks pierādījums tam, ar kādu prasmi tika īstenots plāns latviešu tautas pārskološanai. Arī tagad, kā runātāja godīgi atzinās, viņa jūtoties 18. novembra valsts svētkos kā ciemiņš - ne kā savējā. Bet viņa tomēr bija ieradusies.

Pēdējais runātājs - Stāpislavs Jerumanis, vecākās paaudzes pārstāvis, skaidri norādīja savas paaudzes vietu un pienākumus. Šī paaudze vairs neder mūsdienu Latvijas veidošanā, bet tai ir citi uzdevumi. Pats galvenais no tiem - mācīt savus mazbērņus runāt latviski, jo valoda ir tautas dvēsele. Ja nebūs vairs valodas - nebūs arī latviešu tautas! Tāpat viņš mudināja visiem spēkiem balstīt daudz bērņu ģimenes kā tautas dzīvo pamatu.

Koņa dziedātājus papildināja otavieši, kuņģi bija ieradusies draudzības vārdā un ļoti palīdzēja skanīgumam.

Un kur tad vēl mūsu pašu skolas dejotāji, kuņģiem bija diezgan telpas rādīt savu māku visiem par lielu prieku. Sevišķi gribas pieminēt mazo Lariti, kuņģis tik citīgi pūlējās veidot polkas soli.

Vakars izvērtās ļoti jauks, un man no skatītāju puses gribējās teikt labu vārdu un pateikties rīkotājiem un darītājiem par izdomu un darbu. □

E. C.

DV MONTREALAS NODAĻAS 50 DARBA GADI

Nodaļas 50 gadu pastāvēšanas atceres sarīkojums notika tieši tās dibināšanas dienā - 11. novembrī, Latviešu centrā, piedaloties pāri par 80 nodaļas darba un mērķu atbalstītājiem. Pie baltī klātiem, rudens vēlino ziedu un sarkano sveču dekorētiem galdiem sēdēja 30 goda viesu, biedribu, draudžu, skolas un organizāciju pārstāvji. Sarīkojumu atklāja valdes priekssēdis I. Skrastiņš, apskatot laiku un vietu pirms 55 gadiem, kad Cedelgemā nodibināja DV organizāciju. Palīdzības organizāciju dibināja jaunekļi un vīri, kuņģiem pašiem palīdzība bija vairāk vajadzīga, kā tiem, kam viņi to solīja - kara atraitnēm, bāreņiem, kara invalīdiem un saviem slimajiem ciņu biedriem. "Tie gan bija kara vētrās un 2 varu negaisos plēsti un mocīti, bet rūdīti vīri un jaunekļi, kaili, izsalkuši, grāvju dubļu un pulvera smakas klātās drēbēs, vilušies cerībās un bieži pašas tautas nievāti un pelti, tikai tāpēc, ka viņi cīnījās kara zaudētāju pusē. Uz viņu mūžības gaismai un dzimtenes rītdienai nestajiem upuriem un tēvzemei lietām asinīm, laba daļa trimdas sabiedrības skatījās ar puspievērtām acīm, tos baidoties pat uzņemt latviešu bēgļu nometnēs. Viņos dzima gaiša, varena un svētīga doma, cildens mērķis palīdzēt citiem, kad pašiem solījuma un zvēresta devējiem lielāko prieku toreiz sagādāja kāds iemainīts maizes rīciens vai sauja vēl nenoplūktas zāles aiz drašu žoga." teica runātājs, uzsvērdams, ka arī sarkanais mēris nemītiģi klaudzināja pie nometnes vārtiem, aicinādams atgriezties dzimtenē. "Tā 10 gadu laikā no mazās un vārgās ozolzīles izauga dižens ozols, kuņa pazarēs pie nebrīvībā iekurtās uguns vēl šodien sildās mūsu tautas trūkumcietēji. Vienotība, ticība un drosme, kā kara gadus, tā pēc kara laikā, bija viņu panākumu atslēga."

Svētbrīdi vadīja māc. R. Caune ar dziesmu "Tu, kas valdi mūžībā", izvēloties arī šai dienai piemērotu svētrunu.

Sekoja DV priekšnieka un DV CV priekšēža Varimanta Plūdona uzruna, kuņģā augstais viesis, vispirms, pieskaņoties 11. novembra nozīmei Latvijas un latviešu tautas mūžā un Lāčplēša kara ordeņa dibināšanai, arī norādīja uz šā ordeņa triju šķiņu apbalvoto skaitu un vēl vienīgo LKOK vltu. Arvidu Lauri, kas 16. jūlijā atskatījies uz 99

mūža gadiem, pieminot arī 3 ar LKOK apbalvotās sievietes.

"Lielu darbu 50 gados esiet veikuši sabiedriski kultūrālos pasākumos, jaunatnes izglītības laukā un nacionāli politiskā darbā. Viss, ko esiet veikuši nav uzskaitāms dažos vārdos. Liels paldies katrai nodaļas vanadzei, katram vanagam par pašizliedzīgo darbu, pildot un veicinot DV organizācijas ieceres un nospraustos mērķus, Mēs, kā globāla organizācija varam panākt daudz, ja kopējo pienākumu vezumu velkam vienā virzienā. Tas ir mūsu spēkos un to varam veikt. Ne vienmēr mūsu domas sakrīt, bet tad jāatceras, ka mēs darbojamies kā demokrātiska organizācija, kuņģā dažādi viedokļi tiek izsvērti, bet ir jāpaliek pie viena, pie vairākuma domas. Centrālās valdes 2000. gada vēstījums norāda, kas esam un kas mums, kā vienotai organizācijai, vēl ir jāveic. Darba ir vēl daudz, nevaram ņemt jau sen izpelnīto atpūtu - tai ir vēl jāgaida. Šeit dažas vēstījumā izteiktās domas un aicinājumi: - Šī gada 28. decembri apritēs 55 gadi kopš DV organizācijas dibināšanas Cedelgemā. Biedru morālais spēks un gara izturība DV organizāciju saglabāja visus šos gadus. Ļoti labs piemērs ir DV Montrealas nodaļa, saglabājot jums uzticēto organizācijas daļu. Ar savu pašizliedzīgo darbu esat palīdzējuši to izveidot par latvisku aktivitāšu centru Kvebekas provincē."

Tālāk vēstījums aicina: "Godināsim mūsu kaņavīrus un tautas varoņus, gādājot, lai viņu atdusas vietas kļūst tautas svētnīcas. Dubultosim savu apņemšanos izveidot Lestenes brāļu kapus un tur guldisim mūsu cīnītājus no izklaidu atdusas vietām kādreizējos Kurzemes cietokšņa laukos." Kopā ar J. Frišvaldu apciemojot Lesteni un iepazīstoties ar kapu izbūves progresu, referents citēja mazu daļu no Frišvalda raksta latviešu laikrakstos: "... darbu nobeigšanai vēl līdzekļi vajadzīgi. Būtu tikai vietā un pamatoti, lai organizācijas biedri, nodaļas un apvienības devīgi atbalstu turpinātu. Tas mums ir pa spēkam, to mēs varam, un, ja ne mēs, kas tad citi? Parādīsim, ka mēs to varam! Šoreiz laiks nav mūsu sabiedrotāis. Ja ne mēs, kas tad citi?" jautāja DV priekšnieks V. Plūdons.

Turpinot Lestenes vai Kurzemes brāļu kapu aprakstu, V. Plūdons norādīja, ka līdz šim Lestenes svētītā zemē jau apglabāti 572 mūsu tautas varoņi. Dzelzbetona kritušo vārdu sienas abās pusēs centra tēlam ap 75 m garumā un pāris metru augstumā jau bija iebetonētas, kuņas, līdzekļiem nepietrūkot, tiks aplātas ar granīta plāksnēm, kuņģās paredzēts iegravēt kritušo vārdus. Arī kapu vietu apmales ir jau iebetonētas. Kurzemes kapu ap 5,6 m augsto centra tēlu uzstādīja oktobra beigās, piedaloties vairāku konfesiju garīdzniekiem, vairākām esošo un bijušo kaņavīru organizācijām, kuņģiem un plašai latviešu saimei, tika iesvētīts 5. novembrī. Savā kopsēdē Katskiļos Kanadas un ASV DV zemes valdes nolēma lūgt līdzekļus visām DV nodaļām, kopām un latviešu sabiedrībai šī pasākuma darbu nobeigšanai.

V. Plūdons pastāstīja arī par izveidoto DV Jaunatnes kopu pie DV CV pārstāvniecības Latvijā, kas darbojas Imanta Baloža vadībā ar galveno organizētāju Agri Pirāgu.

Latvijas himani sekoja vanadžu kopas ilggadīgās (26) vadītājas Ērikas Vitiņas ienestais kliņģeris ar 50 gadu jubilejas svēcītēm, viņa glāzes pacelšana un dziesma "Nevis slinkojot...".

DV priekšnieks kopā ar Ē. Vitiņu un I. Skrastiņu pāsniedza DV CV atzinības rakstus čaklajām vanadzēm un vanagiem - Ainaī Paeglei, Ilgai Strautiņai, Voldemāram Paeglem, Valdemāram Ozolam un Imantam Steprānam, bet DV KV Atzinības rakstu - R. Klaišem, DV Montrealas nodaļas pateicības rakstu D. Demandtam.

Granīta sekcija, kuŗas apakšdaļā tiek iekalta kaŗavīra seja

NE TURĪGI, BET DEVĪGI

Nodaļu 50 gados sveica DV CV priekšsēdis V. Plūdons, nododot arī sveicienus no DV CV vicepriekšsēža un DV KV priekšnieka A. Kalupnieka un DV KV biedrīpa J. Bilinska, kā arī Br. Innus, sveicinot DV Otavas nod. valdes priekšsēža priekšsēža Jāņa Galdiņa un valdes vārdā, Voldemārs Paegle no Montrealas latviešu pensionāru apvienības, Andrejs Vitols no Montrealas latviešu sabiedriskā centra un Montrealas latviešu organizāciju padomes, Ināra Paliepa no Montrealas latviešu skolas, Mārtiņš Štaubers no Montrealas latviešu biedrības, Visvaldis Peize no Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes, Alberts Caune no Montrealas latviešu katoļu draudzes. Rakstiski sveicieni: no DV Kanadžu vadītājas Guntas Reinoldas, DV Britu Kolumbijas valdes priekšsēža Egona Pelēna, NDV Jelgavas nodaļas vanadžu priekšnieces Hedvīgas Feldmanes, bijušās Sibīrijas vergu ceļu gājējas Mildas Leitenas no Smiltenes un ilgadīgā nodaļas darba atbalstītāja Mārtiņa Ikvilda, kas tikai 2 dienas iepriekš atzīmēja sava svētīgā mūža 95. dzimšanas dienu. Savu sveicienu bija sūtījis arī kādreizējais valdes priekšsēdis Osvalds Kļavenieks.

Tad V. Plūdons piestiprināja karogkātām 50 gadu vairodziņu. Spēcīgi atskanēja dziesma "Še kopā mēs, biedri!"

Karoga iznešanai sekoja koncerts, kuŗā piedalījās montrealiešiem pazīstamais operdziedonis, basa baritons Pēteris Freimanis ar pavadītāju Nataliju Duseti (Nathalie Doucet), dziedot A. Kalniņa, T. Ņeniņa, E. Dārziņa, Mocarta, Maseneta un Rosini darbus. Mūzicēja vijolnieks Andris Gūtmanis ar pavadītāju Andreju Vitolu, atskaņojot trīs vijoles solo gabalus. Abi mākslinieki un pavadītāji izpelnījās atzinīgus aplausus un krāšņus ziedus, kas šim sarīkojumam piedeva sevišķi svinīgu noskaņu.

Teicami pēcpusdienu vadīja Roberts Klaiše.

Bagātu cienastu ar ceptu titaru, šķiņķi un labu klāstu saldo maiziņu un tortēm bija sarūpējušas vanadzēs, kuŗām pateicību izteica arī DV priekšnieks V. Plūdons.

Cerēsim, ka šī nebūs pēdējā reize, kad viņš un viņa dzīves biedre Ausma atkal apciemos montrealiešus, jo naktsmājas devējas Hedijas Ozoliņas ligzdiņā esot labi jutušies. □

Atceres vakara dalībnieki

Laipni lūdzam sarīkojumu rīkotājus parūpēties, lai par viņu sarīkojumiem būtu piemērotas reportāžas, kādas var iesūtīt arī jeb kuŗš no to apmeklētājiem. Ir svarīgi, lai būtu informācija par visiem mūsu sadzīves notikumiem.

Kaut gan Montrealas latviešu skaits, līdzīgi citiem latviešu centriem, sarūk gadu no gada, sabiedrības locekļiem aizejot aizsaules ceļos, gan arī pārceļoties uz citām dzīves vietām un šim maiņām neapņūjami līdzī virzās viņu darbība un rosība, tomēr nemainīga ir palikusi montrealiešu atsauce mūsu tautas pieminējiem un palīdzības darbam dzimtenē. Šodien mūsu zemes divi redzamākie pieminēji, abi ar vienādu nozīmi latviešu tautas samērā isajā mūžā, nedalītām tautas jūtām un bijību pret tiem, vienādām vajadzībām, gaida tautas palīdzību. Viens, lai pastāvētu, paustu vienotību, drosmi, varonību un neļautu izdzist pirms gadiem 65 iedegtai liesmai, liecinot mūsu jaunākai paaudzei par to, ko paveica un sasniedza viņu tēvi un tēvu tēvi, atsaucoties savai sirdsbalsij. Šodien mūsu Brīvības pieminēklis ir ieslēgts sastatnēs, līdzīgi kā to ieslēdzām un glabājam savās sirdīs visus gaŗos Latvijas okupācijas gadus. Šodien tās dod aizvēju un pieeju atjaunošanas un labošanas darbu turpināšanai un līdz šim DV KV saņēmusi \$ 103,106, vai kopā ar augļiem Brīvības pieminēkļa fondā bija ienākuši \$ 107,832. - bet par paveikto darbu izmaksāti \$ 75,125.-. Lai darbus nobeigtu, kā paredzēts, vēl būtu vajadzīgi ap Ls 250,000.- vai ap Kan. \$ 600,000.-. Montrealiešu redzamākie privātie ziedojumi ir \$ 1,500.- no Rasmus Stelps-Kiršteinas un \$ 1,000.- no Venjamins un Kazimira Dekšņiem; vai kopā ar citiem ziedojumiem - \$ 4,105.-

Otrs mūsu zemē topošais pieminēklis ir Kurzemes brāļu kapi. Lai nobeigtu iesāktos un iecerētos darbus, lai līdzīgi Brāļu kapiem Rīgā paceltos pieminēklis arī Kurzemes slaveno un smago kauju cīnītājiem Lestēnā, pie Lestenes baltā dievnama, vēl būtu vajadzīgi Ls 474,000.-. Tur jau guldīti tuvu 600 cīnītāju, bet vēl paredzēts pārbedīt ap 1500 leģionāru. Ir jau ielietas ap 75 m gaŗumā betona sienas abās pusēs 5,6 m augstam tēlnieces Artas Dumpes veidotam, akmeņi kaltam centra tēlam, ko svinīgā ceremonijā, piedaloties pāri 4000 cilvēkiem, iesvētīja 5. novembrī. Pieminēkli iegravēti vārdi: "Dzimtene - Māte Latvija", bet uz kapu vārtiem pie ieejas būs uzraksts "Mums saulīte norietēja, tēvu zemi sargājot". Līdz šim Kurzemes brāļu kapu izbūvē jau ieguldīti Ls 150,000.-. Ar \$ 1,000.- ziedojumu šo pasākumu atbalstīja montrealietis Edvards Balulis. DV KV Kurzemes brāļu kapu fondā saziēdoti jau \$ 67.308.-, bet izmaksāti par darbu no šī fonda \$ 20,055.-. Montrealieši šo kapu fondā sazīmējuši \$ 2,280.-. □

Skrastiņu Indulis

VIJOLNIEKS UN KONCERTMEISTARS
GEORGS LAPENSONS

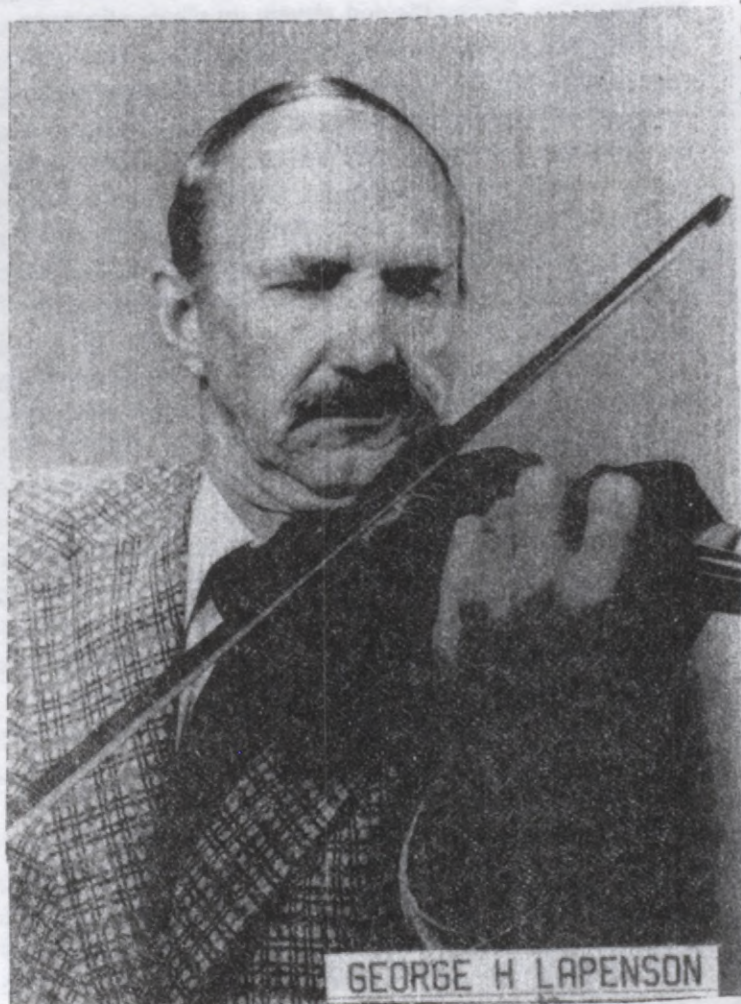
Pēc nedaudz dienām saņemta ziņa no Kalifornijas, ka šā gada 20. novembrī šo pasauli atstājis vijolvirtuozs **Georgs (Žoržs) Lapensons**.

Viņš 1950. un 1960. gados bija plaši pazīstams Kanādā, it sevišķi Montrealas sabiedrībā. Lapensonu atceras vecākā paaudze un draugi. Georgs Lapensons bija izcili apdāvināts vijolnieks, kas ieguva mūzikas kritiķu atzinību visā kontinentā kā koncertmeistars CBC simfoniskā orķestri un koncertos Kanādā, ASV un citās valstīs.

Žoržs piedzima Anglijā, latviešu ģimenē.

Savu bērnību pavada Rīgā. Jau 5 gadu vecumā sāk mācīties vijolspēli, sava tēva ierosināts, kas arī bija mūziķis. Tēvs dod dēlam pirmās zināšanas. Jaunais mūziķis cītīgi nododas vijoles treniņam un par viņu vienā no saviem romāniem pazīstamais latviešu rakstnieks Gunars Janovskis, Žorža bērnības draugs, raksta, kā zēns cauru dienu mocot savu vijoli un nenākot spēlēt ar citiem bērniem. Drīz Žoržs parāda savas lielās dotības un izcīna Sonneti balvu vijolniekiem jaunākiem par desmit gadiem. Desmit gadu vecumā, ņemot vērā viņa spējas, Žoržu uzņem Latvijas Valsts konservatorijā, kur studē vijolspēli pie Prof. Mecca (Metz). 24 gadu vecumā viņš dod savu pirmo koncertu un Rīgas laikraksti viņu sauc par "brīnumbērnu", jo viņš no sava profesora ir ieguvis labu toni un izcilu tehniku. Lapensons Konservatoriju beidz kā vijolklases laureāts. Sākas intensīvs darbs Valsts Operas un Radio simfoniskos orķestros. Viņa izcilās mūzikālās dāvanas ievēro UFA filmu sabiedrība Berlīnē un aicina viņu par koncertmeistaru un pirmo soloistu tās simfoniskā orķestri.

Viņa izcilo panākumu gājieni Eiropā pārtrauc II pasaules karš. Pazaudē savu iemīloto vijoli. Izdodas aizbēgt uz Angliju. Šeit Žoržs atkal uzsāk savu karjēru BBC simfoniskā un Karaliskajā Operas orķestri.

Georgs Lapensons 1950. gadu sākumā ierodas Montrealā un iesāk spēlēt CBC simfoniskā orķestri. Sākoties televīzijai, viņam ir sava atsevišķa programma - Tzigane (Ginsy Trail), kur viņš spēlē aizraujošu čigānu mūziku. Šeit viņam līdzī darbojas vairāki Montrealā pazīstami franču mākslinieki. Montrealā pavada 13 gadus, draudzējoties ar mākslinieku Tidemani, pie kuŗa mācās gleznot. Vienā vietā ilgi dzīvodams un labi pelnot, viņš nopērk Kanadas armijas "PT laivu" (Surplus PT boat) un kādu laiku dzīvo uz šī kuŗa. 1965. gadā viņš saņem aicinājumu doties uz Ameriku, kur pieņem darbu kā "Associate Professor of Violin" Miami universitātē. Šis darbs viņu neapmierina un viņš sāk ceļot, dodams koncertus Amerikā, Argentīnā, Brazīlijā, Austrālijā, Francijā, Meksikā un citur.

1984. gadā viņa gaitas pēkšņi apstājas. Viņš saslimst un kopš tā laika dzīvo un ārstējas savā ipašumā Nevadas kalnos, Amerikā. Slimība - "Multiple sclerosis", kas pamazām atņem visu viņa spēku. Kopš 1996. gada līdz mūža beigām viņam ir jāpavada gultā. Vairākus gadus mēs uzturam savu draudzību, kas pastāv jau kopš konservatorijas laikiem, ar ierunātām skaņu lentām, jo viņš vairs nav spējīgs rakstīt. Pēc viņa izteiktās vēlēšanās, visi viņa skaņu darbi un plašais mūzikas materiāls tiks pārsūtīts uz Latviju - Valsts konservatoriju un Rīgas radio. Tik apdāvinātu vijolnieku pasaules mērogā nav bijis daudz.

Georgs Lapensons, aizejot mūžībā, atstāj sievu Consoello un dēlus Hugo un Fritz Amerikā ar ģimenēm, kā arī vecāko dēlu, Oliveru, kas atrodas Kanādā. To Žoržs ar Čruščova sievas palīdzību izvilka no komunistu okupētās Latvijas, kad Čruščovs pats bija ieradies Amerikā, lai tiktos ar prezidentu Eizenhaueru.

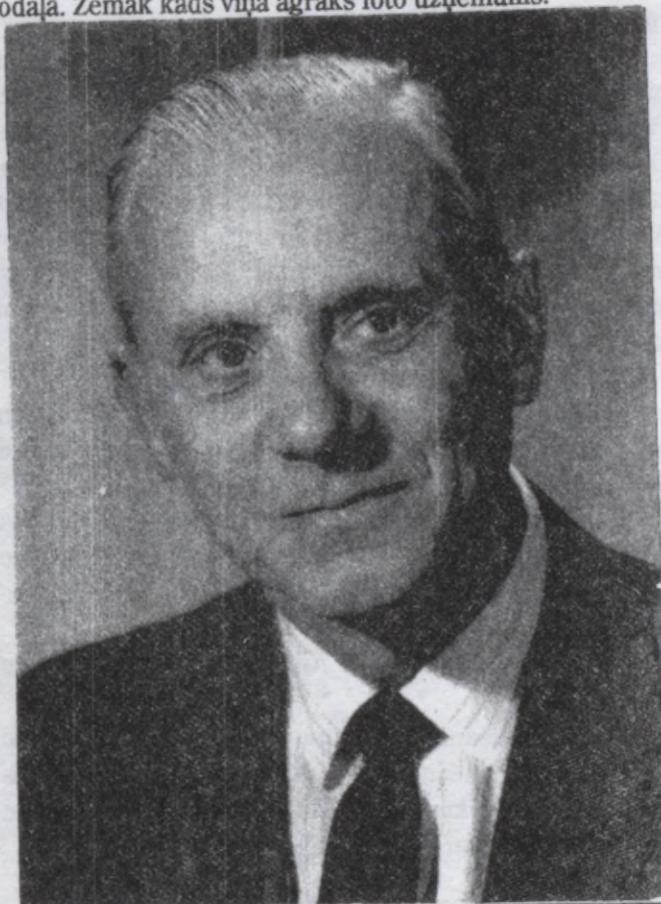
Pēc ilgās un grūtas slimības ir noslēdzies apdāvinātā un izcila mākslinieka, mūziķa, mūžs. □

Eižens Reveliņš

+++++

GERHARDS SCHWALBE

2000. gada 6. novembrī Montrealā miris baltvācu izcelsmes **Gerhards Schwalbe**. Viņš bija dzimis 1907. gada 14. augustā, Rīgā (pēc vecā laika - 1. augustā). Kanādā pavadījis ilgus gadus. Vairākkārt piedalījies Latvijas valsts dibināšanas svētku sarīkojumos. Bija arī MLB Zīpotāja lasītāju saimē. Plašāku nekrologu lasiet Svešvalodu nodaļā. Zemāk kāds viņa agrāks foto uzņēmums.

Priecīgus Ziemas Svētkus

un

Laimīgu Jauno gadu!

Tuviniekiem, draugiem un paziņām Montrealā un apkārtnē, Kvebekas provincē un citur - tuvumā un tālumā - piedaloties šajā kopīgajā ZIEMAS SVĒTKU un JAUNGADA apsveikumā, vēl:

ĀBOLIŅŠ,	Elza
ABRAMS,	Alma
ALEKŠI,	Zuze un Gunārs
ANDERSONI,	Daila, Sigurds, Inta un Pēteris, Otavā, Ontario
ANONĪMA	sveicinātāja
APERĀNI,	Dace, Gundārs, Anna un Aleksandrs, Bedfordā, Ņujorkā, ASV
APĪŅI,	Vianney un Andrejs
BALUĻI,	Betija un Eduards
BĀRDIŅŠ,	Elmārs
BEDARDI,	Anita, Denis, Ēriks un Dāvids
BĒRZIŅI,	Astra un Alberts
BĒRZIŅŠ,	Helēna
BILINSKU	ģimene Londonā, Ontario
BIRZES,	Olga un Jānis
BISENIEKS,	Laimons un ģimene
BLUSANOVIČI,	Jānis un ģimene
BREDENFELDI,	Austra un Albets, Creston, BC
BŪCĒNS	ģimene Otavā, Ontario
BUNGAY,	Rita
ČAKS,	Konstantīns
CAUNES,	Morag un Alberts
ČOPS,	Elga
DAUKSTI,	Veronika un Ronalds, Missisaugā, Ontārio
DEDELIS,	Leonīds ar ģimeni
DUĻEVSKI,	Biruta un Staņislavs, Millis, Masačusetā, ASV
ĒRGLIS,	Marta
GABRUŠS,	Ruta
GASPAROVIČI,	Jadviga
GRAUDIŅŠ,	Jānis
GREIZIS,	Jāzeps
GRĪNTĀLS,	Alīse
GROSKAUFMAŅI,	Ausma un Ojārs
GŪTMAŅI,	Velta, Andris, Larisa un Kristīne
HOMYK,	Helēna
IERASTS,	Jānis un ģimene, Brockvile, Ont.
IKAUNIEKS,	Vera, Kingstonā, Ontario
IKVILDI,	Dzidra un Mārtiņš

INNUSI,	Dzidra un Bruno, Otavā
JĀKOBSONU	ģimene
JEKSTE-FREIVALDE,	Zane, Vašingtonā, D.C., ASV
JERUMAŅI,	Vija, Staņislavs un ģimene
KABULIS,	Aina
KALĀCE,	Mirdza
KALNIŅŠ,	Ilze
KANIŅI,	Maira, Juris un Andris
KARLSONI,	Linda un Roberts
KAZDAN,	Dr. Norbert
ĶIPĒNS,	ģimene
KĪVĪTIS,	Elza
KLAIŠE,	Astra
KLAIŠE,	Imants
KLAIŠES,	Katrina, Roberts, Ināra un Vilis
KORUĻI,	Sibilla un Gastons, Toronto
KONOVĀLOVI,	Austra un Jānis
KRAUKLIS,	Arvids, Latvijā
KRAULIS	Alvis
KREIPĀNS-WILSON,	Veneranda
KREIŠMANIS,	Orests
KRIEVI,	Marta un Alberts
KRUMĀJAS,	Nora un Irēne
KRŪMIŅI,	Valerija un Indulis, Denverā, ASV
KRŪZES,	Vilma un Ēriks
KUPCIS,	Ņina
LAKATS,	Valentīna, Toronto, Ontario
LAPENSONS,	Laima
LAPIŅŠ,	Teodors, Creston, Britu Kolumbijā
LEIMANIS,	Ilga
LEIMAŅI,	Ināra, Andris, Daina Māra un Karina
LEIMANIS,	Rasma
LEIMAŅI,	Ruta, Eriks un Andra
LEIKUČU	ģimene
LEITENI,	Jānis, Amanda, Daina, Dominīks un Ilona
LEPŠE,	Alfrēds
LŪŠI,	Marga un Uldis, Rīgā, Latvijā
MALIZEWSKA,	Vera
MATEUS,	Zinta, Jānis, Kaiva un Mārtiņš
MCGRATH,	Adriāna
MALDERIS,	Erika
MELDERIS,	Alma
METUMI,	Elizabete un Jūlijs
MIGLONI,	Gerrilyn, Dzintars, Dzintra un Guntars
MIGLONS,	Elvira

MIEŽI,	Skaidrite un Gunārs, Toronto, Ontario
MICHELSONE,	Herta
OBORUNS,	Antons
ODIŅŠ,	Jānis
OPOLNIEKU	ģimene
ORTMANIS,	Andris, Toronto, Ontario
OZOLIŅI,	Biruta, Laimonis un ģimene
OZOLIŅŠ,	Helga
OZOLS,	Milda
OZOLI,	Velta un Ilmārs
OZOLI,	Vera un Valdis
PAEGLES,	Aina un Voldemārs
PALEJS,	Patricia un Andris
PALEJS,	Dzintra, Mārtiņš, Andrejs un Indra
PALIEPI,	Inese un Jānis
PANGAS,	Zigrīda un Vilis, Paris, Kentucky
PEIZE,	Miervaldis un ģimene
PONES,	Māra un Aivars, Otavā, Ontario
PORIEŠI,	Lilija un Fridberts, Kingstonā Ontario
REISS,	Augusts, Toronto
ROMANI,	Margrieta un Heinrichs
PUŠPURS,	Augusts un ģimene
ROZENTĀLS,	Ojārs
SKAPSTI,	Lilīta un Edvīns
SKRASTIŅŠ,	Jānis
SKUJAS,	ģimene
SKUJIŅI,	Anna un Ēriks
ŠMITS,	Helēna
SPURA,	Andris
SPURMAŅI,	Izolde, Jānis un ģimene
ŠTAUVERI,	Ēriks un Andrejs, Sietlā, ASV
ŠTAUVERS,	Mārtiņš
ŠTAUVERI,	Māra, Kārlis, Ashley un Andris
STELPS-KIRŠTEINS,	Rasma
STRĒLIS,	Indriķis, Downsview, Ontario
TAURIŅA-NICHOLSON,	Egina
TĒRAUDI,	Karina, Jānis un dēli
THOMPSON,	Kristīne, Stephen, Aija, Kristaps un Laris
TIMERMAŅI,	Hilve, Kārlis Dāvids un Stīvens
TOMSONI,	Silvija, Alģirts, Kristofers un Valdis
TOMSONS,	Velta
TOMSONU	ģimene Montrealā, Vankuverā un Filadelfijā
TRUŠI,	Renāte un Imants
ULMANE,	Vilma
ULMANE,	Zelma

VARSLAVĀNS	Emīlija
VARSLAVĀNS,	Veronika
VALDMAŅU	ģimene
VĒJIŅŠ,	Maksis
VĒRENIEKS,	Gunārs
VERNERS,	Jānis
VĪNDEDŽI,	Zinaīda un Oskars
VĪTOLI,	Daina, Andrejs, Selga, Jānis, Inga un Māra
WALDHEIMS,	Bernadete
ZAČS,	Maiga
ZALINKĒVIČS,	Lidija
ZARIŅŠ,	Spīdola un bērni ar ģimenēm
ZARIŅŠ,	Denice un Arnolds
ZELTIŅA,	Lūcija
ZELTIŅA,	Rita
ZIEDIŅŠ,	Dagmāra
ZOLDNERS,	Nikolajs, Otavā, Ontario

Priecīgus ZIEMSVĒTKUS

un
laimīgu JAUNGADU
visiem vēl

AVOCAS PUĶU FONDS

GAIŠUS ZIEMSVĒTKUS

un
BAGĀTU JAUNGADU
vēl

MONTREALAS BALTIEŠU
PASTMARKU KLUBS

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un
LAIMĪGU JAUNGADU

visiem pensionāriem un mūsu apvienības labvē-
ļiem vēl

MONTREALAS LATVIEŠU PENSIONĀRU
APVIENĪBA

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un
LAIMĪGU JAUNGADU

visiem latviešu mūzikas draugiem, un cienītā-
jiem un mūsu labvēļiem, dziesmā vēl

MONTREALAS LATVIEŠU JAUKTAIS
KORIS A T B A L S S

Laipni lūdzam Jūsu ziedojuma artavu ar atbildes
pastu. Ziņojiet, ja gadījumā apsveicēju sarakstā būtu ievie-
sušās kādas kļūdas, kādas ir ļoti iespējamas. Centsimies
tās izlabot nākamajā MLB Ziņotāja numurā un nākamā
gada apsveicēju sarakstā, ko uzglabājam smadzenī (dato-
rā). Sirsnīgi pateicamies par Jūsu lielo atbalstu un vēlām
Jums jauku svētku sezonu.

-Redakcija

**PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un
PATIESI BRĪVU un LAIMĪGU JAUNGADU**

mūsu tautai dzimtenē un svešu ceļu staigātājiem
šeit! Lai Dievs dod, ka nākošajā gadā šis ceļš
vestu mūs visus atpakaļ uz mūsu
TĒVU ZEMI - LATVIJU!

DV MONTREALAS NODAĻAS VALDE
vanadzēs un vanagi

Visiem skolniekiem, bērnu vecākiem un skolas
darba atbalstītājiem - latviešu sabiedrībai

**PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
un
SEKMĪGU JAUNGADU**

pateicībā un sirsnībā vēl

LATVIEŠU SKOLA MONTREALĀ

**PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
un
DIEVA SVĒTĪTU JAUNGADU
vēl**

**MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU
DRAUDZE**

V I S I E M Montrealas Latviešu Biedrības
biedriem, tās darba atbalstītājiem un veicinātājiem -
latviešu sabiedrībai

**PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un
SEKMĪGU JAUNGADU**

pateicībā un sirsnībā vēl

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

VISIEM MLB ZIŅOTĀJA lasītājiem,
līdzstrādniekiem, darbiniekiem un atbalstītājiem

**PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un
SEKMĪGU JAUNGADU**

pateicībā un sirsnībā vēl

**MLB ZIŅOTĀJA REDAKCIJA
un
REDAKTORS**

Ziemassvētkus gaidīdams,
Lāstu daru alutiņu;
Gan zināju Ziemassvētki
Trīs dieniņas svētījami.

**D. D. S. BURTNIEKU DRAUDZE
un
AUSTRAS PUDURS**

Latvju jaunatni, visus mūsu jaunatnes centienu
atbalstītājus un plašāko latviešu sabiedrību

ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ

sveicina

**LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU
SVĒTKU PADOME**

DAŽĀDAS ZIŅAS:

* Iznācis Montrealas latviešu ev.-luf. Trīsvienības
draudzes jaunākais **Draudzes Ziņu** numurs (Nr.12/1/2).
Tam 8. lpp. un bagāts saturs. Tajā daudz ziņu par drau-
dzes dzīvi. Seko daži saīsināti izvilkumi:

a) Gadskārtējā rudens bazārā, kas notika 21. oktobrī,
Latviešu centrā, piedalījušies 103 (iepr. g. 97) dalībnieki.
Tas devis \$ 1,166 (iepr. g. \$ 2,183) atlikumu.

b) Draudzes māc. Rasma Caune draudzē kalpojusi jau
5 gadus. 29. oktobrī, pēc dievkalpojuma, draudzes pēcpus-
dienā, kuņģa viņa referēja par Mārtiņu Luteru, draudzes va-
dība un locekļi viņu pārsteidza ar ipašu velti un apsveiku-
ma kartiņu, kas bija nākusi no visas latviešu sabiedrības
Montrealā.

c) Pie draudzes mācītājas un pēc dievkalpojumiem
būs pieejama Baznīcas Gada grāmata 2001. gadam ar ba-
gātīgu saturu. Cena ir \$ 15.-. Šis izdevums varētu būt arī
teicama Ziemsvētku dāvana.

d) Uzzinām, ka uz jaunu dzīves vietu dodas **Jundžu**
ģimene un tādēļ izstājas no draudzes. Šis pārmaiņas sa-
mazina draudzes iesvētīto locekļu skaitu uz 229.

Kā būtu, ja tie latviešu luterticīgie, kas draudzē šobrīd
nesastāv, apsvērtu iespēju tajā iestāties?

e) Svētdien, 17. decembrī, plkst. 14:30, Latviešu cen-
trā notiks 3. Adventa svētdienas dievkalpojums kopā ar lat-
viešu skolu. Būs bērnu eglīte ar priekšnesumiem un sa-
viesīgu pēcpusdienu.

* Montrealas latviešu katoļu draudzes novembra
apkārtrakstā uzzinām, ka 2001. gada 6. janvārī, plkst.
17:00, Notre Dame bazilikas zālē, 426 Sulpice ielā, atkal
notiks tradicionālais **egļītes vakars** jo Montrealas latvieši
vēlas atbalstīt šo pasākumu. Vakarā kuplīnās Montrealas
latviešu jauktais koris "Atbalss". Draudze gaida arī citus
priekšnesumus. Būs "mazā" un "lielā" lotereja, kuņģam
gaidītas mantas. Jāņem līdz groziņi, bet ne stiprie
dzērieni. Būs kafija un saldie dzērieni. Gaida ierodamies
Ziemsvētku vecīti. Draudze aicina eglītes vakarā ierasties
radus, draugus, kaimiņus, gan lielos, gan mazos.

* 12. decembrī Ziemeļamerikas vidienes ziemeļaustru
daļu piemeklēja pirmais lielais šīs ziemas sniegpute-
nis. Montrealā nokrita 30 cm (1 pēda) sniegs.

* Montrealas Latviešu biedrības 53 gadu pastā-
vēšanas svētki notiks 2000. gada 27. janvārī, plkst.
16:00, Latviešu centrā, Lašīnā. Par programmu
varēsīm ziņot nākamā reizi. Valde

**LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA**

**LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
PAKALPOJUMU LIKMES PAR TIEŠU NAUDAS
PĀRSŪTĪŠANU UZ UNIBANKU LATVIJĀ:**

ASV/KANADAS	ASV/KANADAS
\$100 - 500	\$8.00/ 10.00
\$501 - 10,000	\$16.00/ 20.00
\$10,001+	\$40.00/ 50.00

Pārsūtījumā adresētā persona var naudu saņemt Unibankas
filiālēs visos Latvijas rajonos. Sūtītājam pašam ir jāpaziņo
saņēmējam par naudas izsūtīšanu.

Informācija - lūdzu zvaniet (416) 922-2551, jeb rakstiet
Latvian Credit Union, 491 College Street, Toronto, ON M6G 1A5
Kreditsabiedrības birojs slēgts pirmdienās

SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDIS

Biežāk lietoto telpu adreses: Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
Ev.-lut. Trīsvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Avenue, tālrunis 489-3224
Montrealas latviešu sabiedriskais centrs - 3955 Provost ielā, Lašīnā, tālrunis 634-4082

- 17. decembrī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Sv. Jēzus Sirds kapličā, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **kārtējais dievkalpojums.**
- 17. decembrī, plkst. 14:30, Latviešu centrā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **III adventa dievkalpojums un bērnu eglīte** kopā ar Montrealas latviešu skolu.
- 24. decembrī, plkst. 17:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Ziemsvētku vakara dievkalpojums ar dievgaldu.**
- 31. decembrī, plkst. 18:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.**
- 31. decembrī, plkst. 20:00, Latviešu centrā, **Jaungada sagaidīšana** Sabiedriskā centra izkārtojumā. Ieeja brīva.

- 6. janvārī, plkst. 17:00, Notre Dame bazilikas sarīkojumu zālē, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **Ziemsvētku eglītes sarīkojums.**
- 14. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums.**
- 18. janvārī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **kārtējā sanāksme.**
- 21. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums.**
- 21. janvārī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Sv. Jēzus Sirds kapličā, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **kārtējais dievkalpojums.**
- 27. janvārī, plkst. 16:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu biedrības **53 gadu pastāvēšanas svētku sarīkojums.** Programma nākamajā MLB Ziņotāja numurā.
- 28. janvārī, plkst. 10:00, draudzes namā, Otrā apmācību stunda par Svēto Vakarēdienu bērniem un vecākiem ev.-lut. Trīsvienības draudzē.
plkst. 11:00, draudzes namā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes **dievkalpojums.**
pēc tam, draudzes namā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Ziemas prieki.**

- 7. februārī, plkst. 16:30, Latviešu centrā, A/S "Bebri" **kārtējā sanāksme.**
- 11. februārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums.**
- 15. februārī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **kārtējā sanāksme.**
- 18. februārī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapličā, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **kārtējais dievkalpojums.**
- 18. februārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums.**
- 28. februārī, plkst. 13:30, draudzes namā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **Pelnu trešdienas dievkalpojums ar dievgaldu.**
- 4. martā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes **saīsināts dievkalpojums.**
Pēc tā seko draudzes **piņsapulce un kafija groziņu veidā.**

MLB Z 2000 XII 800

Vēršam Jūsu uzmanību uz faktu, ka nevaram garantēt absolūtu SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀŽA pareizību. Neskaidrību gadījumos aicinām sazināties ar pasākumu organizētājiem. Pavaicājiet!

Šo MLB Ziņotāja numuru izdalām lasītājiem uz rokas 14. decembrī, pensionaros, un 17. decembra dievkalpojumā. Pārējos eksemplārus nododam Kanadas pastā 15. decembrī.

MLB ZIŅOTĀJA administrātores un MLB kasieres A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Que,
Canada H9R 2X5, ☎514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 35.00 vai \$ 30.00)	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV \$ 6.-, citos kontinentos \$ 20.-).....	\$ _____
Ziedoju tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu remontiem.....	\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju	\$ _____
LNAK dalības maksu (maksājot caur MLB \$ 10.-; pensionāriem \$ 5.00).....	\$ _____
MLB biedru maksu par 2000./2001. darbības gadu (\$ 15.-)	\$ _____
Ziedojumu Montrealas latviešu biedrībai	\$ _____
Ziedojums Kopējam svētku sveicienam	\$ _____
Čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda	Kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, adrese, pasta kods, tālruna numurs) (paraksts)

0304047284

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955**Kravis Travel Services Ltd.**

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas

*Ari ceļojumi uz citām eksotiskām
salām un kontinentiem*

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 322-7414

191 Eglinton Avenue East, Suite 308
Toronto, Ontario M4P 1K1
Fax: (416) 322-7315

 LATVIA TOURS
Kanādas un Amerikas pārstāvji

1-800-268-7442

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

▫ 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Caryanna

Tagad Rīgā!

**Hotel
MĀRA**

Kalnciema ielā 186, Rīga, Latvija LV-1046

Telefons: 011 371 7901316

Fakss: 011 371 7901315

- * 24 modernas istabas
- * Restorāns un bārs
- * Konferenču telpas
- * Lidostas busiņš

Rezervācijas Kanādā:

613/521-7100 (telefons, vai fakss)

epasts: mara@mailbox.riga.lv

timeklī:

www.bestwestern.com/thisco/bw/91301/91301_b.html

Laipni lūdzam visus sarīkojumu rīkotājus - draudzes un organizācijas iesniegt ziņas Sabiedriskās dzīves LAIKRĀDIM rakstiski. Tāpat arī visus paziņojumu un pateicību tekstus. Lūdzam rakstīt uz pilnas loksnes. Ja Jums ir iespējams paziņojumu tekstu sagatavot iespiešanas kārtībā, būsim par to pateicīgi. Lūdzam šādus tekstus nesalocīt, jo locījums varētu tos sabojāt. Rakstos lūdzam ievērot dubultrindu atstarpi.

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832
REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832, fakss 514-457-3496
ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedārd, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5
EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. **DARBINIEKI:** Elmārs Bārdiņš, Konstantīns Čaks, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Nora Saletes, Kārlis Timermanis, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. **PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS:** mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, 1/2 lpp. - \$ 40.00 pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējas ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztīrītātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonimus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY DECEMBER 2000 DECEMBRE MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Qué, Canada H9X 2R2, ☎514-457-9832